

Miljøgodkendelse

af husdyrbruget på Bredsten Landevej 152, 7323
Give

Efter § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
(Lov nr. 1572 af 20. december 2006)

1. marts 2010

Indholdsfortegnelse

Resume	3
Afgørelse	4
Vilkår	5
Generelle forhold	5
Anlæg	6
Indretning og drift	6
Ammoniakreducerende teknologi	6
Affald, olie og kemikalier	8
Arealer	8
Drift af arealer	8
Overfladevand	8
Kulturhistoriske hensyn	9
Dokumentation og egenkontrol	9
Driftsophør	10
Vurdering	11
Generelt	11
Grundforhold	11
Anlæg	12
Gødningsoptagelse og -håndtering	12
Ensilage- og foderopbevaring	12
Spildevand	12
Ammoniak	13
Natura 2000-områder	14
Øvrige naturområder	15
Lugt	16
Belysning, støj, støv og skadedyr	16
Affald, olie og kemikalier	17
Transport	18
Arealer	18
Generelt	18
Hensyn til grundvand	19
Hensyn til overfladevand	20
Hensyn til natur	22
Aftalearealer	23
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	24
Landskabelige hensyn	27
Ophør	29
Samlet vurdering	30
Klagevejledning og offentlighed	30

Resume

I/S Karlskov, Bredsten Landevej 152, 7323 Give har søgt om en miljøgodkendelse i forbindelse med udvidelse af svineproduktionen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Vejle Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem den 27/11 - 2007.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget inklusiv de ansøgte ændringer i henhold til de gældende regler¹. Miljøgodkendelsen omfatter produktionen, anlægget inklusiv forlængelse af eksisterende stald samt udbringningsarealer.

Miljøgodkendelsen er baseret på en række vilkår. Disse vilkår fremkommer som en følge af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ samt tilhørende bekendtgørelse og anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen for Bredsten landevej 152, 7323 Give er særligt kendetegnet ved:

- Dyreholdet udvides fra 222,14 til 340,92 DE.
- Der opføres nye staldafsnit i forlængelse af og sammenhæng med eksisterende stald.
- Anlæggets påvirkning af omgivelserne med ammoniak ikke vil være væsentlig, da merpåvirkningen på nærmeste område med § 7 beskyttet/ammoniakfølsom natur, som ligger ca. 330 m (overdrev) og 350 m (hede) fra anlægget, er beregnet til hhv. 0,58 og 0,70 kg N/ha årligt. Desuden overholder udvidelsen det generelle krav (2007 niveau) om 15 % reduktion af ammoniakfordampningen.
- Lugtgeneafstand fra anlægget er beregnet til 311 m for omkringliggende enkeltboliger, og nærmeste eksisterende enkeltbolig ligger reelt 974 m væk. Heller ikke for nærmeste omkringboende i samlet bebyggelse og byzone er der risiko for væsentlige lugtgener.
- Ejede og forpagtede udbringningsarealer (20,78 ha) tilføres husdyrgødning (29,08 DE) med et dyretryk svarende til maksimalt 1,40 DE/ha.
- Anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT) i projektet er tilstrækkelig, idet der bl.a. etableres naturligt ventilerede stalde og tilsættes benzoesyre og er et maksimalt indhold af råprotein i foderet.
- De nye staldbygninger er placeret hensigtsmæssigt i tilknytning til eksisterende byggeri, samtidig med at mulighederne for evt. fremtidig udvidelse tilgodeses.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrloven).

Det er Vejle Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Afgørelse

Vejle Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til husdyrbruget på ejendommen Bredsten Landevej 152, 7323 Give.

Miljøgodkendelsen omfatter husdyrbruget med dyrehold på 340,37 dyreenheder (DE) i slagtesvin og 0,54 DE i heste fordelt på 13.000 stk. årligt producerede slagtesvin og 2 stk. årsheste. Miljøgodkendelsen omfatter produktionen, anlægget inklusiv opførelse af nye staldafsnit i forlængelse af eksisterende slagtesvinestald, samt udbringningsarealer.

Godkendelsen er betinget af en række vilkår, som kan findes i det følgende. Endvidere indgår oplysninger i ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 2) og i den digitale ansøgning som forudsætning for godkendelsen.

Lau Lykkebak Larsen

**Vejle Kommune
Natur- og Miljøforvaltningen
Industri og Landbrug**

Vilkår

Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen, Bredsten Landevej 152, 7323 Give, mart. nr. 1a Karlskovgård, Ringive samt CVR-nr 26424402.
2. Ejendommen tillades drevet med et maksimalt dyrehold på 340,37 dyreenheder (DE) beregnet efter normer (gældende fra 1. august 2009 og frem) i den seneste ændring af 10. juli 2009 af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006). Dyreholdet er fordelt på en årlig og kontinuerlig produktion af 13.000 stk. slagtesvin fra 30 – 103 kg samt to årsheste på henholdsvis 300-500 kg og under 300 kg. Det tillades, at produktionen af slagtesvin varierer med +/- 5 % på årsbasis, så længe det samlede dyrehold ikke overstiger 340,37 DE og produktionen er fordelt ensartet over året.
3. Antallet af udnyttede stipladser må ikke overskride 3250 stipladser for slagtesvin, jf. kortoversigt med staldafsnit og ansøgt dyrehold, se bilag 1.
4. Fristen for udnyttelse af denne godkendelse er 3 år fra godkendelsens dato. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden udløbet af denne frist.
5. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Det vil sige indtil den 12. måned 2017. Vilkårene kan dog ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 4. Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering foretages, når der forløbet 8 år.
6. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres, før ændringen eller udvidelsen er godkendt af kommunen. Dette gælder både ændringer i drift, dyrehold, bygninger og arealer (ejede, forpagtede og aftalearealer).
7. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til alarmcentralen tlf.: 112 og derefter straks til kommunen.
8. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen senest 1 måned efter at miljøgodkendelsen er givet.

Anlæg

Indretning og drift

9. Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
10. Der skal anvendes lavenergibelysning i staldene og ved den udendørs belysning i forbindelse med staldene.
11. Staldbygningen skal opføres med gråtonede tagflader uden refleksion, tilsvarende tagfladen på den eksisterende stald.
12. Udformning, arkitektur og materialevalg for de nye staldafsnit i forlængelse af den eksisterende stald, skal være i overensstemmelse med beskrivelserne i ansøgningsmaterialet, se bilag 1 og 4.
13. Forlængelsen skal holdes i samme stil og farver som den eksisterende stald.

Gødningsopbevaring og -håndtering

14. Opbevaring og håndtering af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med oplysningerne i ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 1).
15. Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
16. Dybstrøelse fra heste skal tilføres gyllebeholder.
17. Transport af husdyrgødning fra stald og gyllebeholder på Bredsten Landevej 152 til lejet gyllebeholder eller gennem byzone skal ske med lastbil.
18. Ved spild i forbindelse med transport af gødning eller anden kørsel på offentlig vej skal gødning straks opsamles.

Ammoniakreducerende teknologi

19. Alle staldafsnit skal året rundt være åbne for luftgennemstrømning ved naturlig ventilation.

20. Gulvet i hvile- og foderområdet i staldafsnittene skal renholdes dagligt, hvorved evt. husdyrgødning og foderrester fjernes.
21. Der skal fremmes en gødeadfærd hos svinene så disse bruger det udendørsareal som gødeareal.
22. Udendørs gødeareal skal være forsynet med spalter på hele det udendørsareal.
23. Staldafsnittet indendørs må kun være udstyret med spalter på arealet ved fodertrug og drikkenipler.
24. Maksimalt 2/3 af staldafsnittenes samlede gulvareal må være med spalter.
25. Slanger indlejres i hvilearealet så varme fordeles udelukkende i dette område af staldafsnittet, hvorved dette areal holdes varmere nedsætter svinenes lyst til gøde indendørs.
26. Gyllekanaler skal tømmes mindst 1 gang månedligt. Tidspunkt for tømning skal registreres i en journal.

Lugt, belysning, støj, støv og skadedyr

27. Såfremt driften medfører væsentlige flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan kommunen fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften af minimeringen af lugtgenerne.
28. Gyllen må kun omrøres umiddelbart inden flytning af gylle og tømning af gyllebeholderen.
29. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) jf. Vejledning nr. 5 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Tallene i () angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

30. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium seneste fastsatte retningslinjer (retningslinjerne opdateres 1 gang årligt). Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.
31. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Affald, olie og kemikalier

32. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
33. Ejendommens affaldshåndtering, dvs. sortering, opbevaring og bortskaffelse, skal til enhver tid ske i overensstemmelse med det gældende affaldsregulativ for området.
34. Virksomhedens olie- og kemikalieoplag, herunder affald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand.

Arealer

Drift af arealer

35. Ejede og forpagtede udbringningsarealer med et samlet areal på 20,8 ha må tilføres maksimalt 29,1 DE husdyrgødning (2954 kg N og 589 kg P) svarende til 1,4 DE/ha. Udbringningsarealerne og deres placering fremgår af bilag 2 samt af seneste version af ansøgningen om miljøgodkendelse nr. 4. Det forudsættes, at de 2 heste (0,55 DE) græsser 12 måneder årligt udenfor udbringningsareal, som beskrevet i ansøgningen.
36. Gødningsproduktion svarende til 311,3 DE skal afsættes via gylleaftale. Aftalearealerne fremgår af bilag 2.

Overfladevand

37. Fosforoverskuddet må ikke overstige 4,4 kg P/ha/år på udbringningsarealerne efter tilførsel af husdyrgødning og anden organisk gødning.
38. Det svarer med det angivne sædskifte S4 til en maksimal udbringning af fosfor med husdyrgødning på 531 kg P/år. Det forudsættes, at der ikke tilføres fosfor med handelsgødning, såfremt der er balance eller overskud af fosfor på arealerne (startgødning til majs undtaget).

39. Kvælstofudvaskningen må ikke overstige 89,7 kg N/ha/år på udbringningsarealerne efter tilførsel af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Kulturhistoriske hensyn

40. Vejle Museum skal kontaktes (tlf. 7643 1200), hvis der findes spor af fortidsminder.

41. Vejle Museum skal kontaktes (tlf. 7643 1200), inden der foretages eventuel dybdepløjning eller anden dybdegående jordbearbejdning inkl. dræning af udbringningsarealerne. Vejle Museum skal derudover altid kontaktes jf. Museumslovens § 27, når der dukker spor af fortidsminder op.

Dokumentation og egenkontrol

42. Der skal til enhver tid over for kommunen kunne fremlægges gødningsregnskab, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer størrelsen af ejendommens dyrehold.

43. Der skal på kommunens opfordring fremvises mark- og gødningsplaner, som dokumentation for sædskiftet og gødningsanvendelsen for de sidste 5 år.

44. Virksomheden skal efter anmodning fra kommunen ved en støjmåling dokumentere, at vilkår om støj er overholdt. Målingerne skal foretages i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og retningslinjer på området. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt påkræve målinger en gang årligt.

45. Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises kommunen på forlangende.

I journalen registreres følgende:

- Vandforbrug (med aflægning mindst hvert år).
- Elforbrug (med aflægning mindst hvert år).

46. Korrektionsfaktoren for kvælstof (type 2) jf. Plantedirektoratets vejledning om gødskning og harmoniregler, skal fremgå af gødningsregnskabet.

47. Tilsætning af 1 g benzoesyre/FE. Tilsætning skal kunne dokumenteres. Eventuel erstatning af benzoesyre kan ske med et andet stof med samme effekt, som skal have en dokumenteret effekt på ammoniakfordampningen.
48. Råproteinindholdet må maksimalt være 152,5 g/FE.
49. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak må højst være **0,945** beregnet efter følgende formel $((FE_{sv} \text{ pr- produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$
50. Der skal senest 3 år efter godkendelsesdatoen udarbejdes en redegørelse for brug af BAT, der bl.a. forholder sig til begrænsning af ammoniakemissionen. Redegørelsen skal sendes til kommunen til vurdering af mulig indførelse af BAT.
51. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på husdyrbruget senest ved udnyttelse af 1. etape af godkendelsen. – Planen skal være kendt af de ansatte. I tilfælde, hvor der ansættes udenlandsk arbejdskraft skal planen udformes eller tilrettes således, at de pågældende ansatte er i stand til at træffe de fornødne forholdsregler i tilfælde af uheld.

Driftsophør

52. Ved eventuelt ophør af dyreholdet skal dette meddeles til Vejle Kommune.
53. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør skal stalde m.v. rengøres og alle lagre af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
54. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør, hvor gødnings- og ensilageanlæg ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, skal disse fjernes i overensstemmelse med gældende affaldsregulativ, medmindre andet aftales med kommunen.
55. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør skal staldene fortsat vedligeholdes, og der skal udarbejdes en plan for anvendelse af stalde og øvrige produktionsbygninger.

Vurdering

Generelt

Ejendommen Bredsten Landevej 152, 7323 Give har en miljøgodkendelse fra februar 2004 efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven (Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22/12 2006). I henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20/12 2006 (Husdyrloven) kan ansøgningen efter lovens § 12 stk. 3 betragtes som et tillæg til en eksisterende godkendelse, hvis det ansøgte er adskilt fra den eksisterende produktion. Det vurderes at sammenhængende staldanlæg og foderkorrektioner gør at det ansøgte ikke er adskilt fra den eksisterende produktion og derfor betragtes som en nyetablering efter husdyrlovens § 12 stk. 3, hvor hele produktionen skal godkendes.

I det følgende er både den eksisterende og ansøgte produktion vurderet. Det vurderes derfor at den eksisterende godkendelse fra februar 2004 ikke længere er gyldig. I den nye godkendelse af august 2009 nødvendigt at stille nye vilkår til hele den samlede bedrift på Bredsten Landevej 152.

Grundforhold

Dyreholdet ønskes udvidet med dels 2 heste som står i de oprindelige staldbygninger på Bredsten Landevej 152 og slagtesvinestalden som ligger 250 m sydøst for stuehuset på adressen. Udvidelsen af slagtesvineproduktionen fra 9000 til 13000 producerede slagtesvin pr. år sker i nye stalde. Byggeriet placeres i forlængelse af den eksisterende stald.

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Der er ingen naboer uden landbrugspligt i umiddelbar nærhed. Nærmeste enkelt beboelse i forhold til slagtesvineproduktionen er Bredsten landevej 150 ca. 500 m sydøst for staldbygningen og Gammelbyvej 54, som ligger ca. 425 m nord fra hestestalden. Lyngvejen 2 og Bredsten Landevej 154 ligger tættere på, men er omfattet af landbrugspligt. Der er ingen samlet bebyggelse eller byzone med mere i umiddelbar nærhed, idet disse ligger henholdsvis. 2,5 km (Uhe) og 5,5 km (Give) væk.

Byggeriet overholder afstandskravene i §§ 6 og 8 i Husdyrloven.

Afstand fra ny staldbygning til	Afstand	Husdyrloven
Enkelt vandindvinding	250 m	25 m
Fælles vandindvinding	>2700 m	50 m
Vandløb (dræn)	200 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	175 m	15 m
Beboelse på samme ejendom	290 m	15 m
Naboskel	250 m	30 m
Nabobeboelse	275 m	50 m

Anlæg

Gødningsopbevaring og –håndtering

Opbevaringen består af 2 ejede og en lejet gyllebeholder på Bredsten Landevej 103. Der produceres årligt 7600 m³ gylle, svarende til 6400 ton gylle inklusiv rengøringsvand, drikkevandsspild og overfladevand fra befæstede arealer. Den samlede opbevaringskapacitet i de 3 gyllebeholdere er 7162 m³, svarende til 11,3 måneders opbevaring.

Det er Vejle Kommunes vurdering, at dette er tilstrækkeligt til at sikre forsvarlig opbevaring af gylle uden væsentlig risiko for udsivning af næringsstoffer til grundvand, overfladevand og tør natur.

Terrænet omkring gyllebeholderne er svagt skrånende fra de to gyllebeholdere og ned til grøfter, og inden grøfterne er der bevoksninger. Afstandene er henholdsvis 60 og 75 m. Den lejede gyllebeholder på Bredsten Landevej 103 ligger på fladt terræn med bevoksning og 75 m til nærmeste grøft. Det vurderes at risikoen for at der løber gylle i en grøft ved uheld er ringe. Der stilles vilkår om at håndtering af gylle altid skal foregå under opsyn. Der er endvidere stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan. Vejle Kommune vurderer ud fra dette, at der ikke vil være en væsentlig miljørisiko forbundet med håndtering af gylle.

Der produceres årligt ca. 10 tons fast gødning/dybstrøelse. Ifølge ansøgningen køres tilføres den faste husdyrgødning til gyllebeholderen. Opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at kunne rumme hestemøget udover gyllen fra slagtesvinene.

Det er Vejle Kommunes vurdering, at dette er tilstrækkeligt til at sikre forsvarlig opbevaring og håndtering af fast husdyrgødning uden væsentlig miljørisiko, herunder risiko for udsivning af næringsstoffer til grundvand, overfladevand og tør natur.

Ensilage- og foderopbevaring

Foder opbevares i korn- og fodersiloer. Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af foder ikke medfører risiko for væsentlig påvirkning af miljøet.

Spildevand

Der er ikke anlagt en vaskeplads på nuværende tidspunkt. I tilfælde af anlæggelse af vaskeplads skal vandet ledes til gyllebeholder. Hvilket der vil blive stillet vilkår om. Det er kommunens vurdering, at dette sikrer, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af overfladevand som følge af udbringning af spildevand.

Ansøger er i dialog med Vejle Kommune, Spildevandsafdelingen, om en løsning til udledning af tagvandet fra den ansøgte forlængelse af driftsbygningen samt overfladevand fra befæstede

arealer, hvor der ikke vil forekomme spild af husdyrgødning, foder m.v. Der skal gives en separat udlednings- eller nedsivningstilladelse.

Ammoniak

Vejle Kommune har vurderet, hvorvidt der i forbindelse med projektet er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Vejle Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af det af staten fastsatte beskyttelsesniveau. Endvidere har kommunen vurderet om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. § 7 og 8 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Projektet overholder det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen for udvidelsesdelen og stalde, som renoveres. Reduktionskravet er 15 %, idet ansøgningstidspunktet er 2007. Kravet stilles med enkelte undtagelser i forhold til referencestaldsystemer jf. bilag 3 i bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kravet opfyldes ved to tiltag naturligt ventilerede stalde og foderkorrektion.

Naturligt ventilerede stalde som den ansøgte, har et udendørs gødeareal med tilhørende gyllekumme. Vejle Kommune vurderer at denne staldtype kan reducere ammoniakfordampningen med mindst 20 % (se afsnittet med vurdering af BAT).

Endvidere foretages der tilsætning af benzoesyre til foderet samt foderkorrektion. Tiltag som medfører lavere ammoniakfordampning end referencestaldsystemet (Se vurdering under afsnit om BAT).

Den samlede ammoniakemission fra anlægget bliver 4427,37 kg N/år, hvilket er en meremission på 1710,6 kg N/år. De anførte tilpasninger af anlægget medfører, at ammoniakemissionen fra stalde og lagre reduceres med 1381 kg N/år mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 15 %.

Den nærmeste del af stald og lager ligger i en afstand af mere end 2 km fra det nærmeste særlige naturområde omfattet af § 7 i Husdyrloven (se bilag 6), og er således ikke omfattet af bufferzone I eller II, jf. Statens Kortværk "Naturarealer med bufferzone".

Natura 2000-områder

Stald og lager ligger i en afstand af ca. 2100 m øst fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 237, Ringive Kommuneplantage (se bilag 9).

Udpegningsgrundlaget for Ringive Kommuneplantage ses i efterfølgende tabel 1.

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag	
237	Ringive Kommuneplantage	3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden	
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Ny
		3160	Brunvandede søer og vandhuller	Ny
		3260	Vandløb med vandplanter	
		4010	Våde dværgbusksamfund med kløkkelyng	
		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)	
		6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	
		7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv	
		91D0	*Skovbevoksede tørvemoser	Ny

Tabel 1: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 237 Ringive Kommuneplantage

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området, idet anlægget ligger langt fra Natura 2000-området. Med mere end 2 km fra anlægget så stor en afstand fra anlægget, er der ikke risiko for en påvirkning af Natura 2000-området eller områdets udpegningsgrundlag. Beregning af ammoniakdepositionen viser at nedfaldet er på 0,055 kg N/ha/år hvilket vurderes til ikke at kunne påvises at have en påvirkning på ammoniakfølsomme naturtyper i Ringive Kommuneplantage.

Bilag IV-arter

Kommunen har ikke kendskab til Bilag IV-arter inden for en radius af 3 km fra anlægget. Kommunen vurderer derfor at projektet ikke medfører væsentlige forringelser af levesteder som følge af ammoniakemission fra anlægget.

Vejle Kommune har vurderet, om der er naturområder, der ikke beskyttes tilstrækkeligt af det af staten fastsatte beskyttelsesniveau. Kommunen har vurderet, at der er behov for beskyttelse af arter og områder mod ammoniakpåvirkning inden for kategorierne habitatnatur, fattigkær, overdrev, egekrat og arealer med sjældne arter.

Der er registreret følgende områder med behov for beskyttelse i nærheden af anlægget:

Arealer med sjældne arter

I en afstand af 330 m fra staldanlægget på et åbent overdrev (bilag 13) er der levesteder for nikkende kobjælde, som er med på den danske gulliste, sjældnen og i tilbagegang.

Merpåvirkningen på levestederne vil blive 0,58 kg N/ha/år, jf. beregning i det digitale ansøgningssystem. Tålegrænsen er for overdrev mellem 10 – 25 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen er 15 kg N/kg/år. Vejle Kommune har vurderet, at der skal stilles vilkår til projektet, så merbelastningen fra projektet maksimalt bliver 0,7 kg N/ha årligt.

Herved sikres, at projektet ikke medfører forringelser af levestederne eller forekomsten af nikkende kobjælde. Vejle Kommune har ud fra den beregnede merbelastning vurderet, at ammoniakemission som følge af projektet ikke vil medføre forringelse af levestedet eller forekomsten af nikkende kobjælde.

Endvidere er der registreret Maj Gøgeurt som er fredet og i tilbagegang. Registreringen af Maj Gøgeurt er 1200 m vest for ejendommen på fersk eng (tålegrænse 15-25 kg N/ha/år). Afstanden er længere end til forekomsten af Nikkende Kobjælde. Vejle Kommune vurderer at de skærpede krav omkring ammoniakdeposition Nikkende Kobjælde er tilstrækkelige til at der ikke vil være en negativ påvirkning af forekomsten af Maj Gøgeurt.

Øvrige naturområder

Inden for en afstand af 350 m nordøst og øst for staldanlægget ligger der 2 hedearealer (bilag 13), et på hvert side af Omme Å. Hedearealerne er på henholdsvis 5,3 ha (syd for Omme Å) og 6,9 ha (nord for Omme Å) og beskyttet efter Naturbeskyttelses-lovens § 3.

Merpåvirkningen på naturområdet vil blive 0,70 kg N/ha/år i det nærmeste punkt af de to hedearealer, jf. beregning i det digitale ansøgningssystem. Tålegrænsen er 10 – 20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 15 kg N/ha/år. Vejle Kommune har vurderet, at der skal stilles vilkår til projektet, så merbelastningen fra projektet maksimalt bliver 0,70 kg N/ha årligt. Begrundelsen er at arealerne er en vigtig del af områdets naturværdier og skal ses som et sammenhængende areal i stedet for to separate arealer og derfor være omfattet af det samme beskyttelsesniveau som § 7 arealer i husdyrloven. Vejle Kommune har ud fra den beregnede merbelastning vurderet, at der ikke er behov for skærpede krav til ammoniakemissionen i forhold til disse særlige naturområder.

I Umiddelbar nærhed, 40 m nord for, hestestalden og den mindste gyllebeholder ligger et moseareal (bilag 3). Moser har en tålegrænse på 20-35 kg N/ha/år. Mosearealet er tilvokset i pil og el med høje græsser og urter, og området vurderes til at være næringspåvirket. Sammenholdes dette med at den reelle udvidelse sker 330 m væk, er det Vejle Kommunes vurdering at mosens nuværende tilstand er robust over for yderligere tilførsel af ammoniak.

Mosen 220 m nordøst for den nyeste del af produktionen vurderes ligeledes til være næringsstofpåvirket og robust over for yderligere tilførsel af ammoniak.

Engarealet (bilag 3) på nordsiden af Omme Å har en tålegrænse på ammoniak på mindst 30 kg N/ha/år. Arealet vurderes til at være robust over for yderligere tilførsel af ammoniak.

Samlet set vurderes det at ved at stille vilkår til en maksimal belastning med ammoniak af de mest sårbare naturarealer, overdrev og heder, vil der ikke ske en tilstandsændring af de eksisterende naturarealer.

Lugt

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Geneafstanden er overholdt i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse, byzone og områder, som ifølge kommuneplanen er udpeget til fremtidig byzone, se nedenstående tabel (afstandene er vægtede og beregnet ud www.husdygodkendelse.dk).

	Korteste afstand fra staldanlægget	Beregnet geneafstand	Geneafstand overholdt
Byzone eller byudviklingsområde (Give)	5641 m	809 m	Ja
Samlet bebyggelse (Uhe)	2218 m	624 m	Ja
Enkelt bolig (Bredsten landevej 150)	974 m	311 m	Ja

Der er stillet vilkår om dyreholdets størrelse samt det maksimale antal udnyttede stipladser.

Korteste afstand til enkeltbolig er afhængig hvor den mest markante lugtemission kommer fra. Gammelbyvej 54 ligger ca. 425 m nord fra hestestalden og Bredsten Landevej 150 ca. 550 m øst-sydøst for det nye staldanlæg

Det er ud fra de beregnede geneafstande og de stillede vilkår Vejle Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener i forhold til de omboende.

Belysning, støj, støv og skadedyr

Der er udendørs belysning ved slagtesvinestalden som bruges i forbindelse med afhentning af svin. Lyset tændes kun efter behov og der er derfor ikke stillet vilkår om afskærmning af lyskilderne.

Det indendørs lys er slukket fra 23.00 til 06.00. Det vurderes ikke at dette lys udgør en gene i forhold til naboer og den landskabelige helhed. Lys slukker automatisk efter en halv time efter fodring i stalden.

De primære stationære kilder til støj fra anlægget vil være ved foderblanding. Kommunen har vurderet, at de omboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser. Der kan endvidere forekomme støj som følge af transporter til og fra anlægget, men det vurderes at de ikke er blivende og omfanget er ikke større end ved en normal slagtesvineproduktion.

De primære kilder til støv vil være foderblanding og foderlevering. Slagtesvinene får vådfoder og mængden af støj fra staldanlægget er derfor begrænset. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse samt krav til opbevaring af foder for at undgå tilhold af skadedyr på ejendommen. Det er Vejle Kommunes vurdering, at der med de i ansøgningen angivne forhold mht. skadedyr og de stillede vilkår ikke er væsentlig risiko for gener fra skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

Affaldsfraktioner fra ejendommen samt håndtering af affald fremgår af ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 2). Døde dyr opbevares under kadaverkappe ved enden af alleen i umiddelbar tilknytning til ejendommen. Døde dyr bortskaffes til DAKA med afhentning efter behov. Placering af døde dyr er langt fra de omboende.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at affaldshåndtering skal ske i overensstemmelse med det gældende affaldsregulativ i kommunen, således at der efter kommunens vurdering ikke opstår gener som følge heraf.

Der er 2 olietanke på ejendommen. Olietankene er placeret indendørs på fast underlag uden afløb. Kemikalier, herunder sprøjtemidler, opbevares i kemikalierum, uden afløb, på ejendommen. Eventuel påfyldning af sprøjte foregår i marken.

Det er kommunens vurdering, at opbevaring og håndtering af olie og kemikalier sker hensigtsmæssigt, så der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af jord, grundvand, overfladevand eller natur.

Transport

Vejle Kommune har vurderet de gener, der er forbundet med transport i forbindelse med husdyrbrugets indretning og drift og den trafikale belastning, som dette giver for omgivelserne.

Antallet af transporter til og fra ejendommen fremgår af den miljøtekniske beskrivelse. Der vil som følge af udvidelsen af produktionen på ejendommen ske en stigning i antallet af transporter på 30 %. Stigningen omfatter kørsler med hhv. foder og gylle. Den forøgede mængde gylle vil blive på afstande på mere end 5 km blive transporteret med lastbil.

Transport af gylle til udbringning på egne og forpagtede marker, vil ikke udgøre et stort problem pga. arealernes ringe omfang på knap 21 ha. Samt den geografiske placering i umiddelbar nærhed til husdyrbruget, dvs. op til 2,5 km for marken længst væk (mark 3-0). Den lejede gyllebeholder ligger i en transport afstand inden for 4-5 km fra husdyrbruget. Transporter med traktor er energimæssigt dyrere end transport med lastbil. Lastbil transporter kan endvidere rumme mere og derved reduceres antallet af transporter. Denne transportform vurderes på at være den bedste på længere afstande og eller ved mange transporter mellem to faste steder, dvs. fra stald/gyllebeholder til gyllebeholder.

Til udbringningsarealer og gyllebeholder der ligger mere end 10 km fra anlægget, er der jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. lovkrav om, at transport af gylle skal ske med lastbil.

Der er stillet vilkår om, at transport af gylle gennem by skal ske med lastbil samt at transport af gylle fra Bredsten Landevej 152 til lejet gyllebeholder sker med lastbil.

Kommunen vurderer, at transporten til og fra anlægget med de stillede vilkår ikke vil medføre væsentlige øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet.

Arealer

Generelt

I miljøgodkendelsen indgår i alt 20,78 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, samt aftalearealer fordelt på 2 aftaler (bilag 2). Det er oplyst, at der er anvendes standardsædskifte S4 for ejede og forpagtede udbringningsarealer.

På ejede og forpagtede arealer er dyretrykket 1,4 DE/ha, idet der maksimalt udbringes

husdyrgødning fra 29,08 DE. Den samlede husdyrgødningsmængde til udbringning fremgår af ansøgningen om miljøgodkendelse nr. 4 (Der eksisterer flere "3. versioner", pga. fejl i ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk).

Der produceres maksimalt en gødningsmængde på 340,37 DE på husdyrbruget. Af disse 340,37 DE i husdyrgødning afsættes 311,29 DE via gylleaftaler til udspredning på aftalearealer. Der resterer 29,08 DE i husdyrgødning til udbringning på de ejede og forpagtede arealer.

Vejle Kommune vurderer herunder, hvorvidt den påvirkning, som udbringning af husdyrgødning på arealerne giver anledning til med de angivne vilkår, er væsentlige eller ej. Vurderingen foretages på baggrund af statens kortværk over:

- nitratfølsomme indvindingsområder,
- nitratklasser,
- fosforklasser i oplande til Natura 2000-områder, som er overbelastet med fosfor,
- beskyttet natur jf. § 7 i Husdyrloven.

Endvidere er kommunens viden om særligt følsomme vand- og naturområder inddraget.

Vurderingen er foretaget af ejede og forpagtede arealer. En kort vurdering af aftalearealerne er desuden foretaget med hensyn til, om udbringning her kræver en særskilt miljøgodkendelse efter § 16 i Husdyrloven. Se afsnittet Aftalearealer herunder.

Alle arealer ligger inden for Vejle Kommune.

Hensyn til grundvand

Udbringningsarealerne ligger uden for nitratfølsomt indvindingsområde og områder med indsatsplan for nitrat til grundvandet (bilag 8). Derfor er det kommunens vurdering, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af grundvandet.

Hensyn til overfladevand

Fosforklasse

Ingen af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse 1-3² (bilag 7). Det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrloven er dermed overholdt. Fosforoverskud på udbringningsarealerne er 4,4 kg P/ha/år.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om at fosforoverskuddet ikke må være mere end 4,4 kg P/ha/år for husdyrbrugets arealer efter udvidelsen.

Nitratklasse

Ingen af udbringningsarealerne ligger inden for nitratklasse 1-3³ (bilag 7) Det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrloven er dermed overholdt.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at den årlige udvaskning ikke må overstige 89,7 kg N/ha. Det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrloven er dermed overholdt.

Alle udbringningsarealerne afvander til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord, som er overbelastet med fosfor. Vejle Kommunes vurdering af fosfor- og nitratklasse viser, at Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau er overholdt, hvilket sandsynliggør, at der ikke sker en afstrømning af næringsstoffer fra arealerne via overfladevand, som kan medføre varige forringelser af naturtyper, levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for.

Udvaskningen af kvælstof på udbringningsarealerne er i det konkrete tilfælde beregnet til 89,7 kg N/ha, hvilket er normalt for den pågældende jord- og husdyrbrugstype. Fosforoverskuddet på udbringningsarealerne er 4,4 kg P/ha/år, hvilket er relativt moderat. Der er derudover ikke risiko for væsentligt tab af fosfor via overfladeafstrømning og erosion på udbringningsarealerne, da ingen af disse er erosionstruede.

I det konkrete tilfælde er det Vejle Kommunes vurdering, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering efter habitatdirektivet i forhold til Natura 2000-området.

² Fosforklasse 1-3 omfatter arealer som afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor, der samtidig er på drænet lerjord med et fosfortal over 4 eller er lavbundsarealer med lavt indhold af jern.

³ Nitratklasse 1-3 omfatter arealer som afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder, og som har et reduktionspotentiale fra rodzone til Natura 2000 vandområde på indre end 75 %.

Yderligere vurdering

Vejle Kommune har i forbindelse med risiko for tab af fosfor og kvælstof til fjorde og søer foretaget en yderligere vurdering af alle husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer.

Ingen af udbringningsarealerne afvander til søer (bilag 12), hvor Vejle Kommune har særlig fokus på kvælstof eller fosfor⁴ i forhold til regionplanen og ingen af udbringningsarealerne afvander til indre fjorde, hvor fosfor har en væsentlig betydning for miljøtilstanden.

Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke er nogen risiko for, at fosfor eller kvælstof fra husdyrbruget kan have en væsentlig påvirkning af nogen sø eller fjord.

Kvælstof

Med hensyn til kvælstof og overfladevand har Vejle Kommune særlig fokus på oplandene til seks kvælstoffølsomme søer⁵, og Vejle Kommune har også særlig fokus på de dele af oplandet til Ringkøbing Fjord, Vejle Fjord, Horsens Fjord og Kolding Fjord, hvor en relativ stor andel (> 25 %) af kvælstof fra markernes udvaskning føres videre ud i fjorden.

Der er ingen udbringningsarealer som afstrømmer til særligt kvælstoffølsomme recipienter.

Fosfor

Med hensyn til fosfor har Vejle Kommune særlig fokus på opland til søer, hvor fosfor fra landbruget har stor betydning for søens miljøtilstand.

Vejle kommune har foretaget en konkret vurdering af udbringningsarealernes risiko for tab af fosfor ved erosion og overfladeafstrømning, gennem dræn, og ved udvaskning. Overskuddet af fosfor er samlet for udbringningsarealerne beregnet til 4,4 kg P/ha/år.

Med hensyn til fosfor er Vejle Kommune opmærksom på erosionstruede arealer, hvorfra fosfor via overfladeafstrømning og erosion til vandløb kan føres til fjorde og til søer.

Alle udbringningsarealerne ligger indenfor opland til Ringkøbing Fjord.

⁴ Vejle Kommune har særlig fokus på oplande til kvælstoffølsomme søer, samt til fjordområder hvor en relativt stor andel af markernes kvælstofudvaskning føres videre ud i fjorden. Kommunen har desuden særlig fokus på opland til søer, hvor fosfor fra landbruget har stor betydning for søens miljøtilstand.

⁵ De seks søer er Engelsholm Sø, Fårup Sø, Rørbæk Sø, Rørbæk Lillesø, Skærsø, og Sø i Ringive Plantage

Ringkøbing Fjord

Ringkøbing Fjord er en kystlagune, hvor vandskiftet med Vesterhavet siden 1931 er reguleret af slusen i Hvide Sande. Fjorden har en maksimal dybde på ca. 5 meter og en gennemsnitsdybde på 1,9 meter. Fjorden er meget belastet af kvælstof fra landbruget og af fosfor, som især kommer fra dambrug, havbrug, spredt bebyggelse og bymæssig bebyggelse. Også fra landbruget kommer en væsentlig mængde fosfor.

Det er kommunens konkrete vurdering, at ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er særligt erosionstruede, og at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning med fosfor til Ringkøbing Fjord. Der er desuden dokumenteret i ansøgningen, at overskuddet af fosfor på ejede og forpagtede arealer (udbragt fosfor med husdyrgødning minus planteoptaget fosfor) er 4,4 kg P/ha/år, hvilket er middel. Der er derfor Vejle Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for, at fosfor fra husdyrbruget som følge af erosion eller overfladeafstrømning vil have en væsentlig påvirkning af Ringkøbing Fjord.

Hensyn til natur

Vejle Kommune har vurderet, om der er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder som følge af markdrift og udbringning af husdyrgødning på arealerne, som fremgår af bilag 11.

§ 7 natur

Ingen af de ejede og forpagtede udbringningsarealer er udpeget som § 7 naturtype efter Husdyrloven, eller ligger direkte opad et sådant. På bilag 6 med § 7 naturtyper fremgår det at udbringningsarealet 1002-0 ligger inden for 1000 m af § 7 natur (hede i Ringive Kommuneplantage). Der vil blive stillet vilkår om direkte nedfældning på sort jord på udbringningsarealet 1002-0.

Natura 2000-områder

De nærmeste udbringningsarealer ligger i en afstand af ca. 1000 m fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 237, Ringive Kommuneplantage (bilag 9). Udpegningsgrundlaget ses i tabel 1 i afsnittet Anlæg under Natura 2000-områder.

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering af i forhold til Natura 2000-området, idet arealerne ikke ligger tæt på Natura 2000-området eller vis overfladeafstrømning kan medføre en tilførsel af næringsstoffer til området. Der er således ikke som følge af udbringning af husdyrgødning på arealerne risiko for negative påvirkninger af naturtyper eller levesteder for de beskyttede arter, som indgår i udpegningsgrundlaget for det

internationale naturbeskyttelsesområde.

Med hensyn til en eventuel påvirkning af Natura 2000-vandområder fra arealerne, er det (i afsnittet om overfladevand) supplerende vurderet, at der ikke er behov for en konsekvensvurdering i forhold til det Natura 2000-vandområdet Ringkøbing Fjord.

Bilag IV-arter

Vejle Kommune har ikke kendskab til levesteder for Bilag IV-arterne tæt på eller i forbindelse med udbringningsarealerne.

Vejle Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder i nærheden af udbringningsarealerne, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt i forhold til det af staten fastsatte beskyttelsesniveau. Kommunen har vurderet, at der er behov for beskyttelse af arter og områder mod påvirkning som følge af markdrift og udbringning af husdyrgødning på arealerne inden for kategorierne habitatnatur, fattigkær, overdrev, egekrat og arealer med sjældne arter (bilag 11).

Der er registreret følgende områder med behov for beskyttelse i nærheden af arealerne:

Arealer med sjældne arter

Nærmeste levested for fredede eller rødlistede/gulliste arter, som kommunen har kendskab til, er et overdrev (se vurderingen af overdrevet under anlæg) ca. 400 m sydøst for det nærmeste udbringningsareal (2-0). Nikkende Kobjælde er på den danske gulliste. Kommunen har ud fra afstanden fra arealerne til levestedet vurderet, at projektet ikke medfører væsentlige forringelser af levestedet som følge af udbringning af husdyrgødning på arealerne.

Øvrige naturområder

Der ligger ingen andre særligt sårbare naturarealer i nærheden af udbringningsarealerne.

Aftalearealer

Aftalearealerne fordeler sig på 2 aftaler (se bilag 2), Verner Madsen (Hedebyvej 7, 7323 Give) og Farre Grovfoder Forsyning A.M.B.A (Engmarksvej 2, 7323 Give).

Alle arealerne under sidstnævnte er der givet arealgodkendelse til efter Husdyrlovens §16. Aftalearealerne under førstnævnte ejendom har Vejle Kommune vurderet og ikke fundet sårbare arealer. Der er vurderet i forhold til at ingen af aftalearealerne er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og at der ikke er fundet Bilag IV arter, eller andre sjældne eller fredede arter på aftalearealerne. Derudover er ingen aftalearealerne omfattet af statens beskyttelsesniveauer mht. udvaskning af fosfor, nitrat til grundvand og overfladevand samt

påvirkning af ammoniak følsom natur. Endvidere er arealerne vurderet ud fra øvrig natur ved aftalearealerne. Aftalearealerne ligger tæt ved et fattigkær i en afstand af ca. 80 m (bilag 14). Fattigkærets almene tilstand er udmærket og den fortsatte drift aftalearealerne vurderes ikke til at kunne påvirke fattigkæret væsentligt. Vejle Kommune har på baggrund heraf vurderet at driften af aftalearealerne ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt, ved at aftalearealerne tilhørende Hedebyvej 7 modtager husdyrgødning op til fuldt dyretryk på 1,4 DE/ha.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vejle Kommune har vurderet, hvorvidt ansøger i projektet har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Ansøger har redegjort for anvendelse af BAT og eventuelle alternative BAT løsninger, som er fravalgt, inden for management, fodring, staldindretning, vand- og energiforbrug samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning i den miljøtekniske beskrivelse og beskrivelse af BAT (bilag 1 og 15).

Management

Ansøger overholder de lovpligtige krav om gødningsregnskab og logbog for gyllebeholdere, som er BAT ifølge BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion. I bilag 15 om BAT har ansøger bl.a. redegjort for løbende uddannelse og information af medarbejdere vedrørende drift og miljø, udarbejdelse af vedligeholdelsesplan og beredskabsplan, samt at vandforbruget registreres årligt som ligeledes er BAT ifølge BREF-dokumentet. Der er stillet vilkår herom i vilkår 8 og 9. Desuden er der stillet yderligere vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, renholdelsesplan og vedligeholdelsesplan samt at der føres journal over energi- og vandforbrug en gang årligt, som ligeledes er BAT ifølge BREF-dokumentet.

Fodring

Slagtesvinene bliver fasefodret med vådfoder. Råprotein og fosforindhold ligger inden for grænserne i BREF-dokumenter. Det er i ansøgningen anført at der maksimalt vil være 152,5 g Råprotein/FE og at der tilsættes 1 g benzoesyre/FE.

For sikre dette stilles vilkår om dokumentation for at der tilsættes 1 g benzoesyre/FE og at mængden af råprotein i foderet maksimalt er 152,5 g/FE. Endvidere sættes vilkår om dokumentation for hvor mange FE der bruges pr produceret slagtesvin. Erstattes tilsætningen af benzoesyre med et alternativt produkt med samme effekt skal dette kunne dokumenteres. Råprotein og fosforindhold skal ligge inden for grænserne i BREF-dokumentet.

Vejle kommune vurderer at ovennævnte vilkår vil være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen drives i overensstemmelse med det ansøgte, og med en minimal påvirkning af miljø og natur, herunder at den maksimalt tilladte ammoniakfordampning overholdes.

Staldindretning

Den eksisterende slagtesvinestald og den ansøgte forlængelse af slagtesvinestald er en naturligt ventileret stald.

Stalden er bygget op omkring en midtergang med staldafsnit på begge sider af gangen. Hvert staldafsnit består af et indendørs og et udendørs område. Området indendørs fungerer som foder-, opholds- og hvileareal, hvor området udendørs fungerer som opholds- og gødeareal. Funktionen af områderne hænger sammen med den fysiske indretning og svinenes adfærd.

Svin foretrækker at gøde hvor der er koldt, som på det udendørs gødeareal. Det vurderes at op til 90% af gødningen vil afsættes på et udendørs gødeareal (jf. forskningsresultater fra Danmarks Jordbrugs Forskning og Pers. Comm. Hans Benny Rom, Forskningscenter Bygholm (bilag 17)). Det udendørs areal er med fuldspalter og gyllekumme under hele arealet.

Det indendørs område er med spalter omkring fodringspladsen, drikkeniplerne og igennem åbningen til området udendørs. Resten af området indendørs vil være fast gulv og drænet gulv. Der vil være varmeslanger i det faste gulv så varmen kan fordeles i det faste gulv, hvilket fremmer dette område som svinenes foretrukne hvileområde. For at fremme denne gødeadfærd bruges endvidere "Staldren" eller "Stallosan" indendørs som blandt andet har den effekt opretholde et tørt miljø indenfor, hvilket modvirker svinenes lyst til at gøde indenfor.

Princippet for reduktionen i ammoniakfordampning er at udendørs gyllekumme har en lavere temperatur i gennemsnit over året (8 C), end en tilsvarende indendørs gyllekumme i en traditionelt opvarmet slagtesvinestald (17 C), hvor gyllekummerne er indendørs og har samme temperatur. Ammoniakfordampningen er afhængig af temperaturen, dvs. jo højere temperatur jo større ammoniakfordampning. Regnes på forskellen i gennemsnitstemperaturen og normalt for ammoniakfordampning fra husdyrgødning opnås mindst en reduktion på 20 % (Pers. Comm. Hans Benny Rom, Forskningscenter Bygholm og bilag 16).

En naturligt ventileret stald bruger ingen strøm til ventilation. Dvs. vinduer styres af temperaturfølsomme ventiler der ikke bruger strøm. Luftudskiftningen drives af staldens konstruktion og svinenes varmafgivelse. Luften kommer ind ved lavt placerede vinduer, varmes op af dyrene og ledes ud gennem tagryggen. En traditionel slagtesvinestald har en

energikrævende ventilation der sørger for luftudskiftningen. Endvidere bruges der ingen energi til opvarmning af en naturligt ventileret stald.

Vejle Kommune vurderer at de naturligt ventilerede stalde i forhold til traditionelle stalde har en lavere ammoniakfordampning og et lavere energiforbrug.

Tal for reduktionen af ammoniakfordampningen er sat til 20 %, hvilket vurderes til at være i den lave ende mht. potentialet i ammoniakreduktionen i en naturligt ventileret stald. Årsagen er usikkerhed i forhold at svinenes adfærd ikke altid følger det beskrevne mønster. Det vurderes at der med fokus på management gennem de stillede vilkår vil kunne opnås en adfærd hos svinene, så ammoniakfordampningen minimeres mest muligt set over hele året.

Det vurderes at fravalget af staldteknologi linespil (se bilag om BAT) er overensstemmelse funktionen af de naturligt ventilerede stalde, hvorved der ellers vil kunne skabes træk og ændring luftstrømmen og klimaet de enkelte staldafsnit.

Fravalg af gyllekøling vurderes til at være i overensstemmelse med at funktionen af de naturligt ventilerede stalde, hvor gyllen over året har en lavere temperatur end i indendørs konventionelt opvarmede slagtesvinestalde, samt overskudsvarmen ikke kan genbruges.

Luftrensning er ikke muligt i en naturligt ventileret stald.

Forsuring er fravalgt da størstedelen af gyllen afsættes til Farre Grovfoder Forsyning A.M.B.A som drives som et økologisk andelsselskab.

V-formede gyllekanaler vurderes ikke til at være muligt, da de nye staldafsnit bygges i forlængelse af den eksisterende stald, som har en firkantet gyllekumme.

Vand- og energiforbrug

Ansøger har i den miljøtekniske beskrivelse redegjort for, at eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt, at drikkevandsanlægget kalibreres jævnlige, og at der føres journal over vandforbruget, hvilket er BAT for aktiviteter, hvor der bruges vand, ifølge BREF-dokumentet. Der er naturlig ventilation og derfor intet energiforbrug til ventilation.

Der anvendes ikke lavenergibelysning, hvilket er BAT ifølge BREF-dokumentet. Der er stillet vilkår om anvendelse af lavenergibelysning.

Der er stillet vilkår om, at der skal føres journal over vand- og energiforbrug.

Opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning sker i henhold til reglerne i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. Det er kommunens vurdering, at kravet til BAT i henhold til BREF-dokumentet herved er opfyldt.

Det er kommunens vurdering, at der er redegjort tilstrækkeligt for anvendelse af BAT samt eventuelle fravalg af BAT. Gennem vilkår 9 – 13 samt 19, 22, 23, 24 samt 25 sikres, at stalde og gødningsanlæg udformes som beskrevet i ansøgningen. Ud fra ansøgers redegørelse for anvendelse af BAT (se bilag 15) samt de stillede vilkår, er det Vejle Kommunes vurdering, at BAT er anvendt i et tilstrækkeligt omfang i projektet.

Uddybende bemærkninger til samlet vurdering. Med hensyn til anvendelse af BAT inden for staldindretning, er det kommunens vurdering, at det er tilstrækkeligt, at den i ansøgningen medsendte dokumentation, resultater fra Danmarks Jordbrugs Forskning og Pers. Comm. Hans Benny Rom, Forskningscenter Bygholm af at ammoniakfordampningen mindskes i naturligt ventilerede stalde.

Landskabelige hensyn

Vejle Kommune har foretaget en vurdering af byggeriets placering og udformning i forhold til de landskabelige værdier og bevaringsværdige kulturmiljøer (bilag 5 og 10). Området, hvor ejendommen er beliggende, kan karakteriseres som åbent landbrugsland med flere spredte hegn/ og er en del af ådalslandskabet langs Omme Å.

Ejendommens bygninger er delvist beliggende i område med værdifulde landskabelige interesser (bilag 5). Landskabet er værdifuldt, da Omme Å dalen som er et åbent dalstrøg i hedesletten. Den ansøgte udvidelse vil ske uden for det værdifulde landskab langs Omme Ådal, og vil derfor ikke påvirke landskabsbilledet i Ådalen.

Ejendommens bygninger ligger ikke inden for kystnærhedszonen.

Ejendommens bygninger er ikke omfattet af beskyttelseshensyn i forhold til kirker, søer, åer, fortidsminder eller skove.

Ejendommens bygninger ligger ikke i et fredet område.

Det vurderes ikke at være nødvendigt med en visualisering af projektet, da det sker dels i forlængelse af eksisterende byggeri, og uden for det værdifulde landskab langs Omme Ådal.

For at opnå at byggeriet udgør en samlet helhed i landskabet, er der stillet vilkår om brug af naturlige og afdæmpede farver og materiale, om belysning og om afskærmende beplantning. Der er således undgået lyse eller reflekterende tagmaterialer. Disse vilkår er begrundet i, at der er tale om store bygninger, der er iøjnefaldende i landskabet og med vilkårene sikres, at der sker en indpasning i landskabsbilledet. Endvidere er byggeriet søgt harmoneret med ejendommens resterende bygninger.

Det er Vejle Kommunes vurdering, at der med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig påvirkning af landskabet eller kulturmiljøer som følge af opførelse af nye staldafsnit i forlængelse af den eksisterende stald.

Fortidsminder

Der er ikke beskyttede diger på markerne (bilag 10). Der må ikke foretages ændringer i de beskyttede sten- og jorddiger, jf. naturbeskyttelseslovens § 4.

Der er et beskyttet fortidsminde i umiddelbar nærhed af ejendommen og markerne, der indgår i miljøgodkendelsen. Fortidsminderne er beskyttet ved, at der ikke må ske ændringer af et fortidsmindes tilstand. Det vil sige, at alle aktiviteter, der påvirker fortidsmindernes indhold og overflade, ikke er tilladt. Der må heller ikke ske matrikulære ændringer, der fastlægger skel gennem et fortidsminde.

Det er ikke en "ændring af et fortidsmindes tilstand" at afgræsse eller fælde bevoksning på fortidsminder, forudsat at fortidsmindet ikke beskadiges.

Der må ikke foretages jordbehandling, gødskes eller plantes på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem. Der må heller ikke bruges metaldetektor.

De fleste fortidsminder har en 100 meter beskyttelseszone, hvor tilstanden ikke må ændres. Det vil sige, at der ikke må placeres hegn, bortset fra sædvanligt landbrugshegn. Der må heller ikke plantes eller opstilles bygninger, campingvogne eller lignende.

Ingen af markerne ligger indenfor område udpeget som kulturhistorisk beskyttelsesområde. Der skal altid orienteres om spor efter fortidsminder ifølge Museumsloven (lov nr. 473 af 17.

juni 2001). Det er Vejle Kommunes vurdering, at der med vilkåret om orientering til Vejle Museum ikke er væsentlig risiko for, at værdifulde oldtidsfund, som måtte dukke op også uden for kulturhistorisk beskyttelsesområde, vil gå tabt.

Ophør

Ansøger har redegjort for, hvad der foretages ved et fremtidigt eventuelt ophør af produktionen (bilag 1), og desuden har Vejle Kommune stillet vilkår i forbindelse med ophør.

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil gødningsanlæg blive tømt og rengjort, affald vil blive bortskaffet miljømæssigt forsvarligt, og de overjordiske olietanke vil blive fjernet forskriftsmæssigt. Gødningsanlæg vil blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen. Endvidere vil der blive udarbejdet en plan med tidspunkt for ændret indretning og anvendelse af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for fjernelse af staldbygningerne.

Vejle Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive belastet med skadedyr, herunder rotter. Endvidere vurderer kommunen, at der ikke er risiko for, at ejendommen kommer til at fremstå som et u hensigtsmæssigt øde og forladt element i landskabet.

Alternativer

Ansøger har ikke undersøgt alternative løsninger, men oplyst at der ikke er et andet alternativ end at udvidelsen ikke gennemføres.

Kommunen vurderer, at de pga. det ansøgning efter § 12 stk. 3 samt udformning og mundtlig tilkendegivelse fra ansøger ikke er behov for en beskrivelse relevante placeringer som alternativer.

Det såkaldte 0-alternativ består i, at udvidelsen ikke blev gennemført. Dette ville ifølge ansøger have den konsekvens, at en fortsat drift af husdyrbruget ikke vil være rentabelt. Det er kommunens vurdering, at dette er rigtigt, og at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, ville være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser ikke bare på

selve husdyrbruget men også i andre virksomheder, og som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Med hensyn til miljøpåvirkning og nabogener for udvidelsen set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde risiko for en væsentlig påvirkning af det omgivende miljø, eller væsentlig større gener for naboer end ved den nuværende produktion – jf. øvrige afsnit i miljøgodkendelsen.

Samlet vurdering

Vejle Kommune har vurderet miljøbelastningen fra husdyrbruget på Bredsten Landevej 152, 7323 Give på grundlag af ansøgningen, miljøteknisk beskrivelse, supplerende oplysninger samt vilkårene i denne godkendelse. Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Det er samlet Vejle kommunens vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Klagevejledning og offentlighed

Denne miljøgodkendelse er udstedt i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbrug over 75 dyreenheder (DE) behandles efter denne lovs § 11 eller 12.

Miljøgodkendelsen kan påklages indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kap. 7. Det vil sige, at en eventuel klage skal være modtaget senest den 30. marts 2010 kl. 15.00 (ved kontortids ophør) af Vejle Kommune. Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal være skriftlig og indsendes via e-mail: naturogmiljo@vejle.dk eller til adressen:

*Vejle Kommune
Natur og Miljøforvaltningen
Skolegade 1
7100 Vejle*

Såfremt Vejle Kommune modtager en klage over denne afgørelse, vil ansøger blive underrettet. Umiddelbart efter klagefristens udløb sender kommune klagen, afgørelsen samt det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse videre til Miljøklagenævnet. Det er Miljøklagenævnet, der behandler en eventuel klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen har været offentligt bekendtgjort.

Godkendelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb, hvis den indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier, eller vilkår om placering eller afskærmning af gyllebeholdere. Hvis en sådan miljøgodkendelse påklages, har klagen opsættende virkning medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

I øvrige tilfælde har en klage ikke opsættende virkning medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det forudsættes, at andre nødvendige tilladelser som f.eks. byggetilladelse er indhentet. Det skal bemærkes, at Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse.

Kommunens modtagelse af ansøgningen har været offentlig annonceret i Give Avis i perioden 19. maj til 9. juni 2009.

Vejle Kommune sendte udkast til denne miljøgodkendelse i høring i perioden 7. januar til 18. februar 2010 hos ansøger, naboer og/eller parter, herunder ejere af forpagtet areal og aftaleareal samt andre, som har anmodet om at blive hørt. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger fra de hørte parter. Den endelige miljøgodkendelse er derfor ikke ændret i forhold til udkastet, som blev sendt i høring.

Bilag:

- Bilag 1: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse.
- Bilag 2: Udbringningsarealer - Placering af staldanlæg og gyllebeholdere, ejede/forpagtede arealer samt aftalearealer
- Bilag 3: Staldanlæg - Natur (ved anlægget)
- Bilag 4: Byggetegning af ny stald
- Bilag 5: Staldanlæg – Fredninger og Landskab
- Bilag 6: Udbringningsarealer, § 7 natur med bufferzoner
- Bilag 7: Udbringningsarealer, mulig fosforklasse og/eller nitratklasse
- Bilag 8: Udbringningsarealer – Vandværks indvindingsoplande m. boring, nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder for grundvand
- Bilag 9: Udbringningsarealer og anlæg, Natura 2000 områder
- Bilag 10: Udbringningsarealer og anlæg, Fredede fortidsminder og områder samt beskyttede jord- og stendiger
- Bilag 11: Udbringningsarealer – Sjældne arter, § 3 beskyttet natur og anden natur
- Bilag 12: Udbringningsarealer – Søoplande
- Bilag 13: Staldanlæg - Natur
- Bilag 14: Udbringningsarealer – Aftalearealer og natur
- Bilag 15: Bedst tilgængelige teknologi (BAT)
- Bilag 16: Notat vedrørende temperaturens indflydelse på ammoniakfordampning fra gylle
- Bilag 17: Grøn Viden – Husdyrbrug nr. 24, nov. 2001. Funktion af stier med udeareal til ungsvin og slagtesvin. Af Finn Møller, Lene Andersen og Lena Jensen, Afdeling for Jordbrugsteknik

Bilag 1.

Miljøteknisk beskrivelse

Indledning

I/S Karlskov driver i nu-situationen en svineproduktion af slagtesvin på 222,14 dyreenheder (DE) på gården. I/S Karlskov ønsker at udvide produktionen til 340,37 DE i slagtesvin og 0,54 DE i heste.

I/S Karlskov ønsker at bygge nye staldafsnit til den eksisterende stald, hvorved denne forlænges.

Ansøger og ejere

Navn I/S Karlskov

Adresse Bredsten Landevej 152, 7323 Give

Telefon 75738009

Mobil 20808003

E-Mail st.karlskov@mail.tele.dk

Kontaktperson

Navn Lars Karlskov Jensen

Adresse Bredsten Landevej 152, 7323 Give

Telefon 75738009

Mobil 20808003

E-Mail st.karlskov@mail.tele.dk

Bedriftoplysninger

Navn St. Karlskov

Adresse Bredsten Landevej 152, 7323 Give

Matrikeloplysninger, Matr. Nr. 1a Karlskovgård, Ringive (anlægget)

Ejendomsnummer 6300035548

CVR 26424402

CHR-nummer 60156

Andre Matrikler

Ejerlav Matrikelnummer

Karlskovgård, Ringive 1av
Gammelby By, Ringive 5r

Bivirksomhed/-aktiviteter

Ingen bivirksomhed.

Husdyrproduktionen

Udnyttelses af eksisterende godkendelse

Til produktionen på Bredsten Landevej 152 hører en eksisterende stald med en produktion af slagtesvin. Til den eksisterende produktion har en miljøgodkendelse fra januar 2004. Der ansøges om et tillæg til eksisterende godkendelse, da der er et ønske om at udbygge den eksisterende stald, så denne forlænges og produktionen af slagtesvin udvides fra 222,14 til 340,92 DE. Den eksisterende miljøgodkendelse fra januar 2004 er derfor stadig gældende.

Forudsætning

I nudrift produceres årligt 9000 slagtesvin (30-100 kg) svarende til 222,14 DE, og i ansøgt drift ønskes en produktion på 13000 slagtesvin (30-103 kg) svarende til 340,37 DE (3250 stipladser til slagtesvin). Endvidere ønskes 2 stk. årsheste (en under 300 kg og en 3-500 kg) svarende til 0,55 DE. Den ansøgte produktion er i alt på 340,92 DE. Tallene er beregnet efter de nye omregningsfaktorer, hvor 35 producerede slagtesvin (32-107 kg) svarer til 1 DE.

Afstandsforhold

Ejendommen Bredsten Landevej 152 er placeret i landzone. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Gammelbyvej 54, som ligger ca. 425 m nord fra hestestalden og Bredsten Landevej 150 ca. 550 m øst-sydøst for det nye staldanlæg. Den nærmeste by (el. fremtidig byzone) er Give, som ligger ca 5,5 km nordøst for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er Uhe beliggende ca. 2,5 km øst for ejendommen. Det nye staldanlæg overholder afstandskravene til naboskel vej, vandløb m.m., jf. § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Byggeri og indretning, samt oplysninger om indpasning i landskabet,

Der opføres en ny slagtesvinestald i forlængelse af den eksisterende stald. Forlængelsen sker i nord-syd gående retning. Der er ikke planlagt skærmende beplantning. Forlængelsen holdes i

samme farver (røde vægge og lysegrå og ikke reflekterende tagflade) som det eksisterende byggeri. Staldsystemet i den nye stald vil som den eksisterende stald være en blanding af spalter, drænet gulv samt fast gulv. Stalden er naturligt ventileret med udendørs gødeareal, verandaer omkranset af væg. Dette staldsystem reducerer ammoniakfordampningen med 20 % i forhold til referencesystemet, som er spaltegulv. Ventilationen i stalden er naturlig, hvilket nedsætter ammoniakfordampning og lugtgener i forbindelse med produktionen.

Det er oplyst at stalden vil blive bygget med røde gavle og grå vægelementer og taget bliver lysegråt. Verandaernes vægge udføres i cementspånplader (grå), og vil blive 1,5 – 2 m høje. Byggeriet vil leve op til bygningsreglementets standarder for byggeri, mht. energitab mm.. De nye staldafsnit vil være 0,7 m bredere på hver side end den eksisterende stald (se bilag med byggetegninger)

Opførelse af stald vil ske umiddelbart efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

Landbrugsareal/ harmoniforhold

Dyretætheden er 16,4 DE/ ha for ejede + forpagtede arealer. I ansøgningen indgår aftalearealer for husdyrgødning, da overskydende husdyrgødning afsættes til tredjemand. Overbliksskema viser yderligere oplysninger om henholdsvis ejede og forpagtede arealer, samt aftalearealer.

Husdyrgødning

Årsproduktionen af husdyrgødning vil være 340,92 DE i svinegylle og 0,55 DE i fast husdyrgødning. Der vil årligt blive forbrugt 8700 m³ drikkevand samt 1300 m³ vaskevand. Der er sanitært spildevand fra bad eller toilet i den eksisterende stald.

Der er gyllebeholdere på henholdsvis 840 og 3822 m³. Der lejes en gyllebeholder på 2500 m³, beliggende Bredsten Landevej 103, 7323 Give. Fast husdyrgødning fra heste opbevares i gyllebeholder.

Der modtages i dag ikke slam eller andre affaldsprodukter til udbringning på udspretningsarealet.

Forventet årlig produktion af N og P er beregnet til at være hhv. 34.569,57 kg N og 6890,04 kg P.

Der er ansøgt om fraførsel af husdyrgødning svarende til 31.908,69 kg N og 6359,7 kg P.

Ammoniaktabet til omgivelserne er beregnet til 4427,37 kg N, hvoraf meremissionen er 1710,6 kg N.

Ændringen af produktionen overholder kravet om 15 % reduktion af ammoniakfordampningen fra stald og lager.

Der er ikke andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter af Bredsten Landevej 152.

Ifølge ansøgningen produceres der efter udvidelsen på 6400 tons svinegylle. Samlet mængde vaskevand samt vand fra befæstede arealer der tilføres gyllebeholder udgør 1200 m³ årligt.

Den samlede opbevaringskapacitet for gylle er opgjort til 7162 m³, hvilket svarer til 11,3 mdr. opbevaringskapacitet.

Udbringning af gødning

Der afsættes husdyrgødning til aftalearealer.

Ejede og forpagtede arealer:

Balance for fosfor (P) for ejede + forpagtede arealer i nu og den ansøgte situation projektet er vist herunder. Udbragt P er modregnet eventuel tilført og afsat mængde fosfor med gødning. Fjernelse af P med afgrøder er i henhold til det anvendte sædskifte for ejede og forpagtede arealer.

P balance for udbringningsarealer	Nu	Ansøgt
(ejede og forpagtede arealer)	20,8	20,8
Udbringning af fosfor (kg P)	+533,78	+530,76
Fjernelse af fosfor med afgrøderne (kg P)	-438,88	-438,88
Balance for fosfor (kg P) (udbragt minus fjernet)	=94,9	=91,9
Balance for fosfor (kg P / ha)	4,6	4,4

Der udbringes 2954 kg kvælstof (N) på ejede og forpagtede arealer, hvilket giver følgende udvaskning til overfladevand.

N for udbringningsarealer (ejede og forpagtede arealer)	Ansøgt
Overfladevand	
Udvaskning (kg N/ha)	89,7

Aftalearealer:

Der afgives 31615,56 kg kvælstof (N) og 6359,7 kg fosfor (P) med husdyrgødningen til aftalearealer, som er fordelt på to aftaler. Der afsættes til Verner Madsen, Hedebyvej 7, 7323 Give (41,10 DE) og til Farre Grovfoder Forsyning (FGF), Godrumvej 2, 7323 Give (270,19 DE).

Gyllen nedfældes hovedsageligt, ellers vil den blive udbragt med slæbeslanger.

Husdyrgødningen nedbringes altid efter gældende regler.

Transporter til og fra ejendommen

Transporterne med gylle foregår via: Lyngvej, Billundvej, Gammelbyvej, Bredsten Landevej, Diagonalvejen, Industrivej, Åbjergvej, Gødsbølvej og Gødsbølskovvej.

Transport			
Oplysning om antal til- eller frakørsler på privat fællesvej og offentlig vej			
Type transport	Før (antal)	Ansøgt (antal)	Ændringer +/- (antal)
Transporttype	Nudrift (antal læs/år)	Efter udvidelse (antal læs/år)	Stigning (antal læs/år)
Gylle med spredevogn	200	200	0
Gylle med lastbil	-	90	90
Foder, indkøbt	52	90	38
Foder, eget	52	0	-52
Levende dyr	156	260	104
Dieselolie	4	4	-
Fyringsolie	2	2	-
Døde dyr	104	104	-
Kørsel med markmaskiner	efter behov	efter behov	-
Renovation	hver anden uge	hver anden uge	-
I alt pr. år	570	750	180

Oplysninger om virksomhedens valg af bedste tilgængelige teknik

Der laves mark- og gødningsplaner for ejendommen.

Staldene er en kombination af spalter, drænet og fast gulv (se tegningerne). Staldsystemet er ikke BAT i henhold til BREF, men pga. grisenes gødeadfærd og den årlige variation i temperatur er der mindre ammoniakfordampning fra udendørs gyllekummer (Se bilag 3 og 4).

Stalden er naturligt ventilerede, hvilket ikke giver behov for opvarmning af stalde eller brug af ventilatorer, hvorved elforbruget nedsættes betragteligt i forhold til eksisterende stalde. Der er derfor få stationære støjkilder som fodringsanlæg og lignende.

Der opsættes drikkekopper for at minimere vandspild. Der bruges vådfodringsanlæg.

Der bruges fytase-tilsat foder. Der tilsættes benzoesyre til foderet, svarende til 1 g pr. FE. Der er foretaget foderkorrektioner med hensyn til antal FE pr. prod. Slagtesvin og indholdet af råprotein pr. FE er ændret. Foderforbruget er sat til 2,84 FE pr. prod. Slagtesvin og råprotein er sat til 152,5 g råprotein pr. FE. Foderkorrektionerne er foretaget for at nedsætte ammoniakfordampningen fra anlægget.

Gyllebeholder med opbevaringskapacitet på 3822 ton har teltoverdækning.

Gyllen udbringes hovedsageligt ved direkte nedfældning, ellers udbringes med slæbeslanger.

Se bilag 15 vedr. BAT for bedriften.

Varmen fra oliefyret bruges til opvarmning af stuehus og varmt vand i hestestalden.

Anvendelse af råstoffer og ressourcer

Anvendelse af råstoffer			
Opgørelse af anvendelsen af råstoffer for produktionen før og efter udvidelsen Mængder er angivet efter bedste skøn			
Ressource	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (ændring i mængde/år)
Elforbrug (kWh)	65.000	78.000	13.000
Vandforbrug, drikkevand (m ³)	5.000	8.700	3.700
Vandforbrug, rengøring (m ³)	900	1.300	400
Markvanding (ha)	125	125	0
Fyringsolie (l)	2.500	2.500	0
Dieselolie (l)	7.500	10.000	2.500
Eget foder (ton)	0	0	0
Indkøbte fodermidler (ton)	1.400	2.200	800
Halmforbrug (ton)	26	40	14

Affald

Døde dyr opbevares under kappe og afhentes af DAKA. De døde dyr er placeret for enden af alléen ved indkørslen til Bredsten Landevej 152 (enden modsat Bredsten Landevej).

Al brændbart affald fra produktionen kommer i industricontainer, hvor der er en aftale med Marius, Pedersen. Containeren er placeret ved stalden.

Til spidse og skarpe genstande fra produktionen er der placeret en Miljøspand i stalden, som tømmes af Kommunen.

Dagrenovation og grønt affald kommer med den kommunale ordning.

Olieskifte på maskiner udføres af Værksted, derfor opbevares kun begrænsede mængder af spildolie og olierester på ejendommen. De rester der skulle være opbevares i dunk/tønde, der afleveres til Kommunen.

I tilfælde af kemikalierester vil disse blive afleveret til Kommunen, i så fald at de ikke længere er godkendte til brug.

I forbindelse med udvidelsen, vil der ikke ske den store ændring i mængden af affald. Ændringen vil hovedsagelig ske for brandbart affald, hvilket der vil komme mere af.

Spildevand

Rengøringsvand fra stalden og drikkevands spild, ledes med gyllen til gyllebeholderen. Mængden af vand til rengøring forventes efter udvidelsen at blive ca. 1200 m³. Sanitært spildevand fra stalden ledes i nedsivningsanlæg. Tag- og overfladevand fra stalden ledes i faskiner.

Vand fra en kommende vaskeplads ledes i gyllebeholder.

Risici

Muligt uheld på bedriften er lækage af beholdere. For at minimere risikoen overholdes de lovpligtige 10 års kontroleftersyn.

I tilfælde af uheld vil miljøvagten blive kontaktet, så snart uheldet opdages.

Egenkontrol

E-kontrol over grisene. Seperat kontrol af grisene i forbindelse med produktion af englandsgrise.

Der foretages løbende tjek og service på staldanlægget, samt installationer i dette.

Der føres logbog over beholder med naturligt flydelag.

Støj

Primære støjkloder er ved kørsel til og fra ejendommen, som ved foderlevering, udkørsel af gylle og kørsel med andre markmaskiner samt ved modtagelse og afhentning af grise.

Støj fra transport forekommer primært på hverdage indenfor alm. arbejdstid. Gyllekørsel og kørsel med andre markmaskiner kan i spidsbelastningsperioder, så som forår og høst, ske på andre tidspunkter end dagtimerne på hverdage. Afhentning af grisene sker normalt tidlig hverdagsmorgen.

Der laves ikke tiltag overfor støjkloder, da disse ikke er stationære støjkloder.

Støv

Eneste støvkilde er ved levering af foder. Der er allerede i dag gjort foranstaltninger for at minimere denne gene, da støvet fra den udendørs siloer ledes i gyllekanalerne og på den

indendørs silo er der støvfang.

Skadedyr

Der er generel opmærksomhed på eventuel opståede problemer på ejendommen med skadedyr, således der ikke opstår gener hverken for ejere og omkringboende.

Der er ingen problemer med fluer på ejendommen, der bekæmpes med rengøring og jævnlig Tømning af gyllekanalerne.

Der er kontrakt med Nomus om bekæmpelse af rotter.

Kemikalier

Der er ingen marksprøjte på bedriften.

Oplag af olier og kemikalier

Der er en indendørs overjordisk dieseltank på 1200 L fra 2007, i den sydlige ende af bygningen med hestestalden. Endvidere findes der indendørs overjordisk tank fra 2000 på 2500 L. Begge tanke står på fast betongulv uden afløb.

Olie opbevares i værksted på fast underlag. Kemikalier er placeret i kemikalierum i den nordlige ende af hestestalden.

Foder- og halmopbevaring

Foder opbevares i eksisterende siloer, ud for midten af stalden og i silo i stalden. Halmen opbevares i maskinhus og stald.

Lysforhold

Der er lys i stalden fra morgen og til ca. kl. 23.00, dette lys kan ses gennem de åbne staldsider.

Desuden er der udendørs belysning til vognmanden i forbindelse med afhentning af grise, dette lys er tændt efter behov.

Driftsophør

I tilfælde af ophør af produktionen, vil stalden blive tømt og rengjort. Gyllebeholderne vil blive tømte efter gældende lovgivning.

Alternative løsninger (i § 12 ansøgninger)

Der er ikke oplyst alternative løsninger, mht. ændret placering eller andet. Bruges til at

vurdere hvorvidt det ansøgte ellers ville kunne placeres, udformes mm., såfremt det vurderes at det først ansøgte ikke er optimalt i forhold til lovgivning og vurdering.

Ikke-teknisk resumé

Udvidelse af svinehold på St. Karlskov, fra 222,14 DE til 340,92 DE. Udvidelsen sker i tilbygninger til eksisterende stald. Både eksisterende stald som tilbygningerne er naturligt ventileret stald. Det nye staldafsnit vil være bredere end den eksisterende stald

Der skal bygges til den eksisterende stald i den sydlige ende. Stalden er en verandastald, se materiale mm. på bilag 4. Den eksisterende stald er på 2120 m², og tilbygningen mod syd vil blive ca. 1035 m², samt en af-/pålæsningsrampe på ca. 20 m² og en fodersilo. Der er et eksisterende læhegn vest for stalden, der forventes ikke etableret yderlig skærmende beplantning.

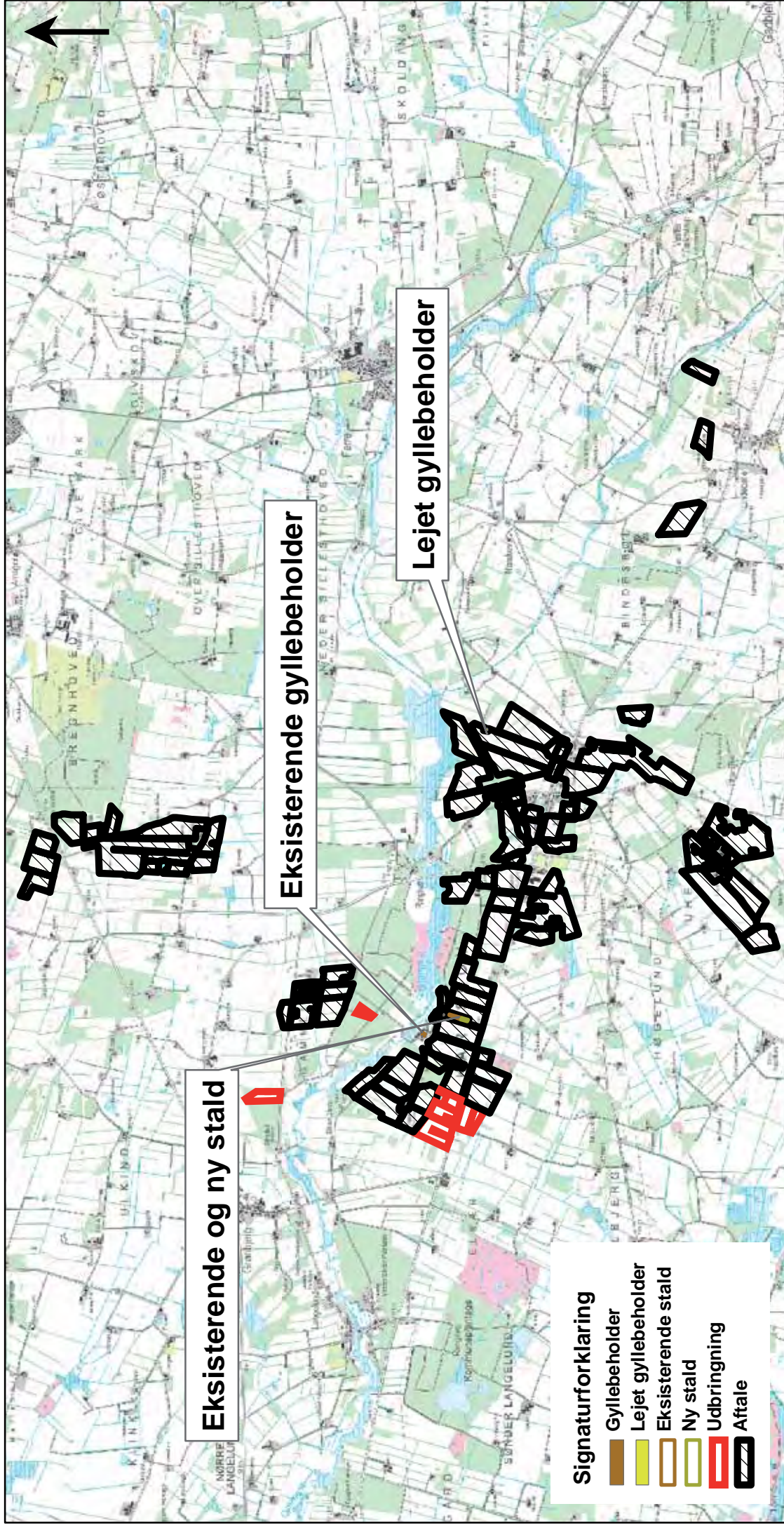
Staldanlægget ligger i et område der er udpeget som værdifuldt landskab. Det nye staldafsnit og fodersiloen bygges uden for udpegningen som værdifuldt landskab.

Arealer

Der drives 3,62 ha ejede og 17,16 ha forpagtede, der bruges til udbringning af husdyrgødning. Desuden er ca. 111 ha bortforpagtet til FGF. Der afsættes gylle til FGF (270,19 DE) og Verner Madsen (41,10 DE).

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Stalden er beliggende i bufferzone II til et område med mosaiknatur, bestående af heder, overdrev, enge, mose og å. Beliggenheden betyder, at der maksimal må være en merdeposition af ammoniak til naturområdet på 0,7 kg N/ha. Ved at ændre på mængde af foder og indhold af råprotein i foderet, er det muligt af komme ned på en merdeposition af ammoniak til naturområderne på henholdsvis 0,58 og 0,70 kg N/ha. Dermed er ammoniakkravet til naturområdet overholdt, ligesom det generelle ammoniakreduktion på 15 % i forhold til referencestaldtypen (delvist spaltegulv) er opfyldt.

Bilag 2

Udbringingsarealer - Placering af staldanlæg og gyllebeholdere, ejede/forpagtede arealer samt aftalearealer

Målforhold 1:52.609

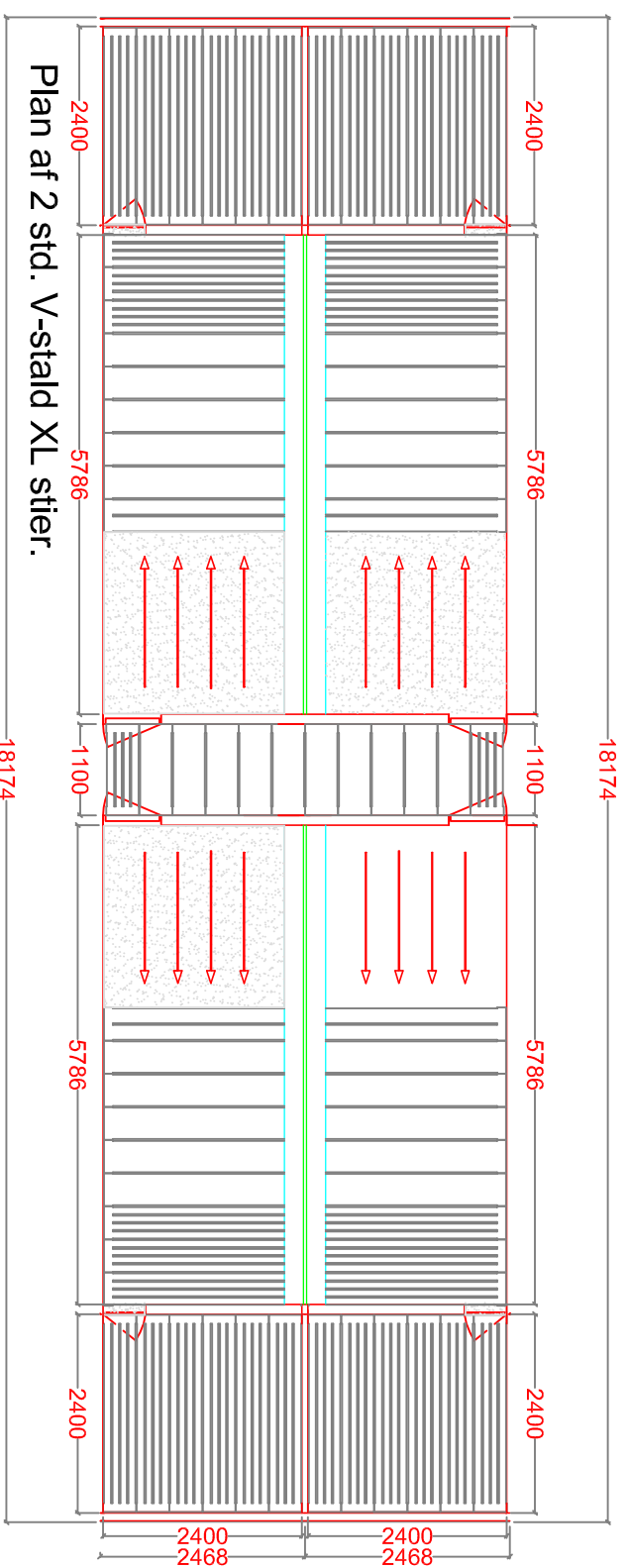
- Signatur**
- Gyllebeholder
 - Lejet gyllebeholder
 - Eksisterende stald
 - Ny stald
 - Egekrat
 - Fattigkær
 - Sjældne arter
 - Eng
 - Hede
 - Mose
 - Overdrev
 - Strandeng
 - Sø
 - Bekyttede vandløb

Bilag 3

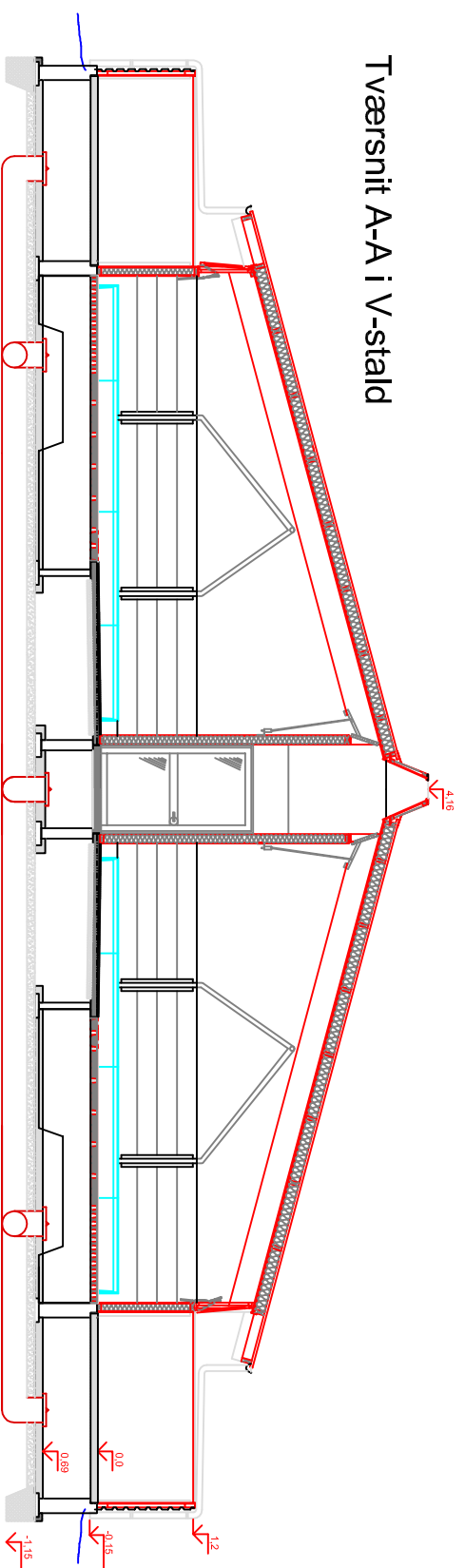
Staldanlæg - Natur

Målforhold 1:3.957

V-STALD STI TYPE ROBIN HOOD (VÅDFODER)

Tværsnit A-A i V-stald

5 STK. PR. STI A2380X400X90MM 1 FAGS DRÆN SPALTE

1 STK. PR. STI A 2380X400X90MM 2 FAGS (DRÆN SPALTE)

9 STK. PR. STI A 2380X400X90MM 4 FAGS SPALTE

5786

Rustfri vådfoderkrybbe, over krybben monteres en plastvæg 1m høj som stadskillelse

KLOAKARBEJDER:
315MM PVC.GYLLELØR DER FØRES TIL FUNDAMENTSKANT, DER UDFØRES UDLUFTNING PÅ KANALER 1 STK. PR. STRENG.

GYLLEKUMMER:
ALLE VÆGGE OPBYGGES I BETONELEMENTER BUND I GYLLEKUMMER UDFØRES AF 120MM VIBERET FLYDEBETON 30MPa MED FIBER Fundament: Randfundamentterne støbes til frostfri og bæredygtig bund min. 900 mm. under færdigt terræn, der anvendes beton 15 MPa.

GULV:
I STEN MONTERES SUNDS BETONSPALTER MED 380MM TRÆDEFLADE. MELLEMGANGEN MONTERES DER OGSÅ SUNDS BETONSPATER. I STI MONTERES C.C.BRUN LEJEPLADE MED VARMESLANGER.:

YDERVÆGGE:

UDFØRES AF TRYKKIMPRÆNERET TRÆSKELET 45X95MM REGLER (CC 60 CM) BEKLÆDT MED 12MM CEMENTSPÅNDPLADE PÅ BEGGE SIDER. (ISOLERET MED 95MM A-batts) UDVENDIGT BEKLÆDES VÆGGEN MED STÅLPLADER I STANDARD FARVE EFTER BYGHERRENS VALG.

INDV. SKILLEVÆGGE(MOD MIDTERGANG. SAMT MOD VERANDA)::

UDFØRES AF TRYKKIMPRÆNERET TRÆSKELET 45X95MM REGLER BEKLÆDT MED 2 X 12MM CEMENTSPÅNDPLADE. (ISOLERET MED 95MM A-batts)

INDV. SKILLEVÆGGE::

UDFØRES AF TRYKKIMPRÆNERET TRÆSKELET 45X95MM REGLER BEKLÆDT MED 2 X 12MM CEMENTSPÅNDPLADE. (UISOLERET)

Ruminddeler::

UDFØRES AF TRYKKIMPRÆNERET TRÆSKELET 45X95MM REGLER BEKLÆDT MED 2 X 12MM CEMENTSPÅNDPLADE.

Alternativt bruges en plastvæg der er 1 m høj.

YDERVÆGGE PÅ VERANDA ::

UDFØRES AF TRYKKIMPRÆNERET TRÆSKELET 45X95MM REGLER BEKLÆDT INDV. MED 12 MM CEMENTSPÅNDPLADE, SAMT UDV. BEKLÆDES VÆGGEN MED "GRANIT" STÅLPLADE I EN STANDARD FARVE EFTER BYGHERRES EGET VALG.

TAGKONSTRUKTION::

OPBYGGES SOM ASEKONSTRUKTION::

50X125MM TRYKKIMPRÆNERET REGLER PR. 800MM.

21X100MM FORSKALLING PR. C/C400MM.

12MM VANDFASTLIMET OBS PLADE

100MM ISOLERING BRANDKLASSE A1

"GRANIT" STÅLPLADER I EN STANDARD FARVE EFTER BYGHERRES EGET VALG.

DIVERSE VENTILATIONSKLAPPER::

UDFØRES I VINK LYSANEL BESLÆS MED RUSTFRIE HÆNGSLER.

LIGLEDES UDFØRES DISSE MED AUTOMATISKE ABNERE.

DIVERSE HÆNGSLER::

DIVERSE HÆNGSLER UDFØRES HENHOLDVIS I RUSTFRI SAMT GALVANISERET.

TAGERENDER::

DER MONTERES 5" PVC.RENDER SOM FØRES MOD JORD.

5 STK. PR. MODUL A 1100X400X90MM 1 FAGS DRÆN SPALTE

1 STK. PR. MODUL A 1100X400X90MM 4 FAGS SPALTE

Nyborg Huse a/s
TOTALBYGGERHUSE

Lettlandsvej 2, 7480 Vildbjerg, Tlf: 9713 7475, Fax 9713 7473
www.nyborghuse.dk E-mail: Info@nyborghuse.dk

Dato : 25.05.2009 Tegn. af : AR Rev. af : Sagsnr. : 777 Emne : Snittegning

Sagsnavn : Lars Karlskov, Bredsten Landevej 152, 7323 Give Målestok : 1:125 Tegningsnr. : (99)1.1

Sti : V-Stald XL stier.

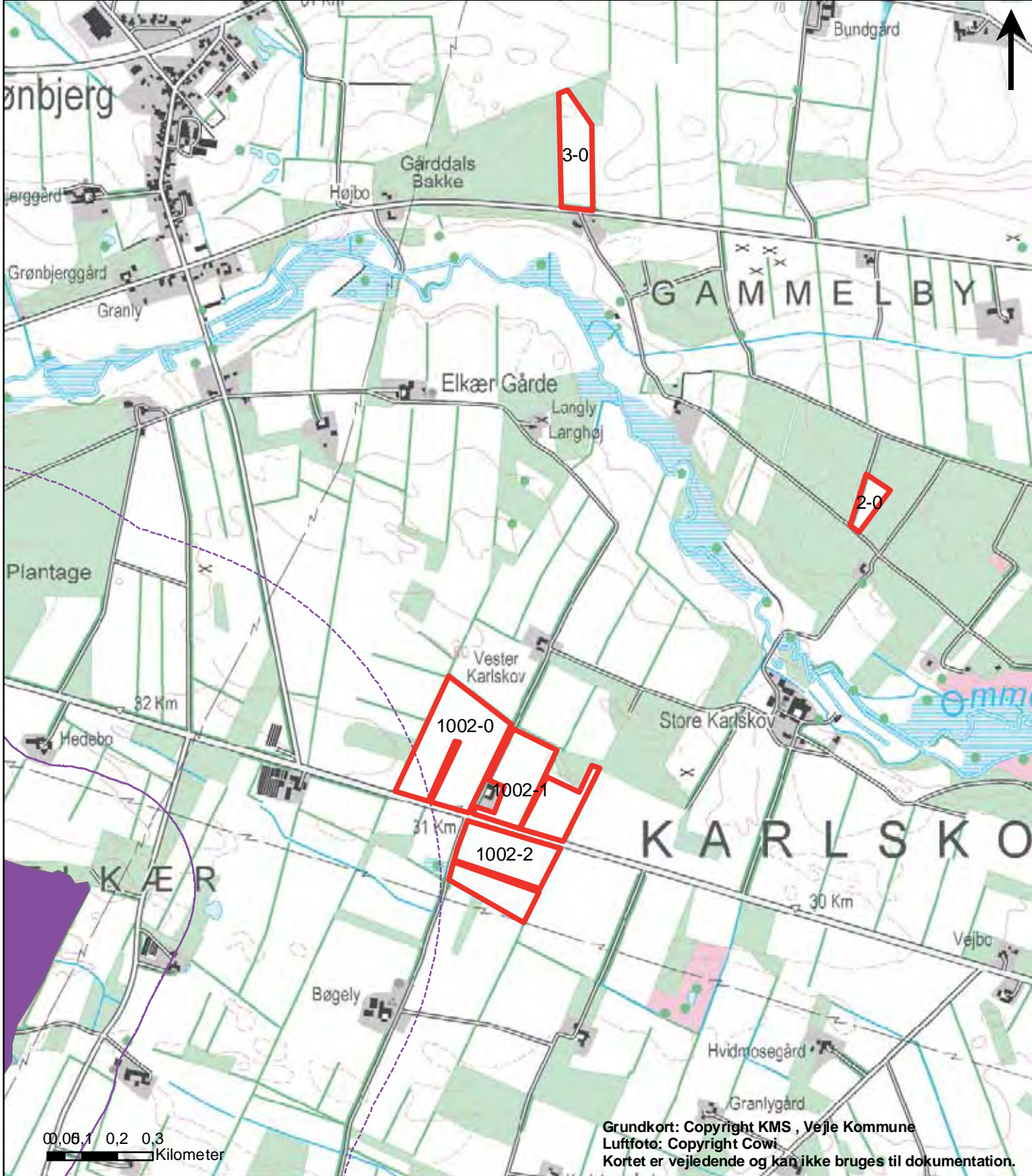
Signatur

- Gyllebeholder
- Lejet gyllebeholder
- Eksisterende stald
- Ny stald
- Værdifuldt landskab
- Kulturmiljøe
- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten og jorddiger

Bilag 5

Staldanlæg - Fredninger og landskab

Målforhold 1:4.000

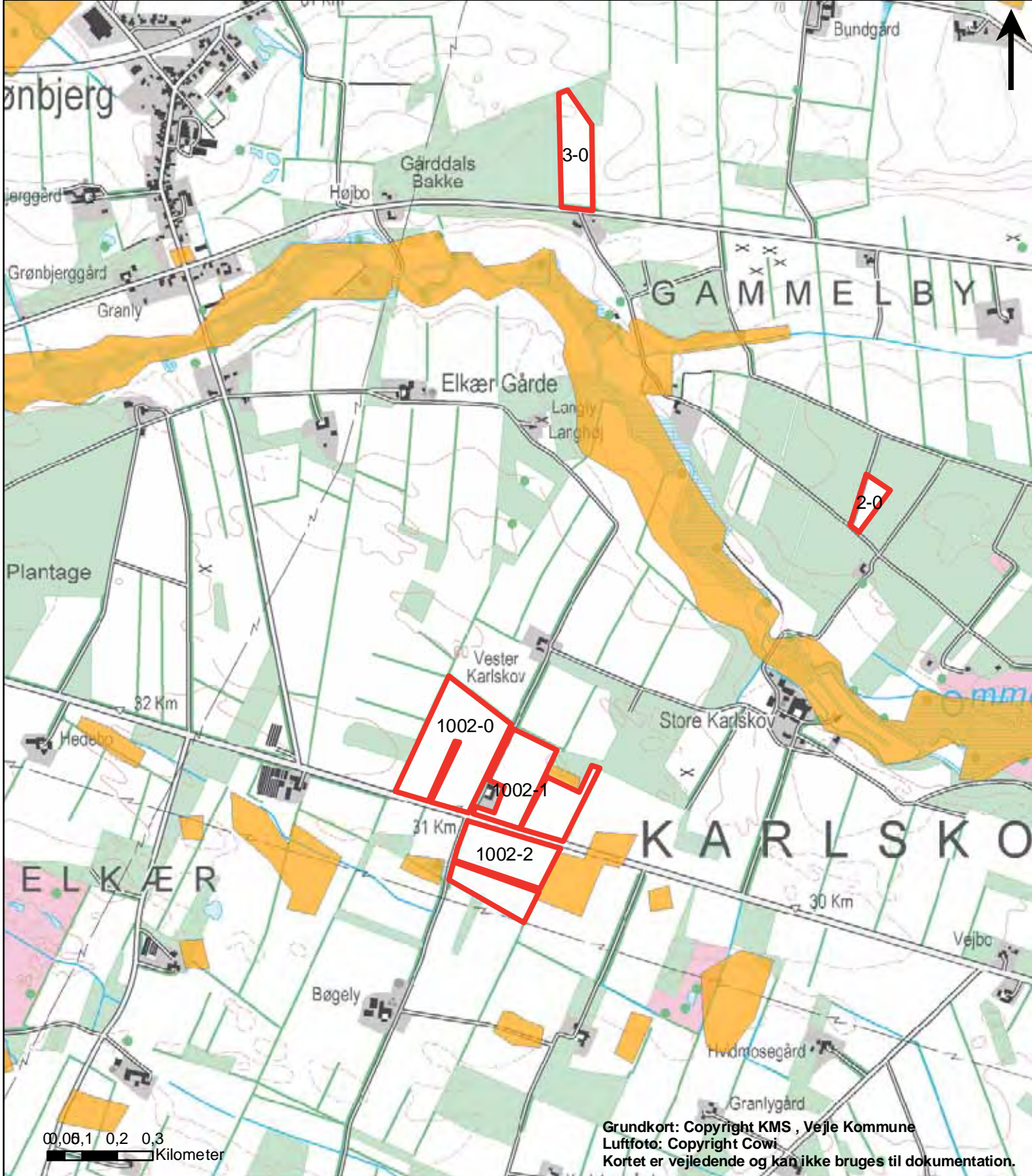
Signatur

- Udbringning
- Beskyttet hede/over
- Beskyttet højmose
- Beskyttet lobeliesø
- Bufferzone I
- Bufferzone II

Bilag 6

Udbringningsarealer, § 7 natur med bufferzoner

Målförhold 1:15.000

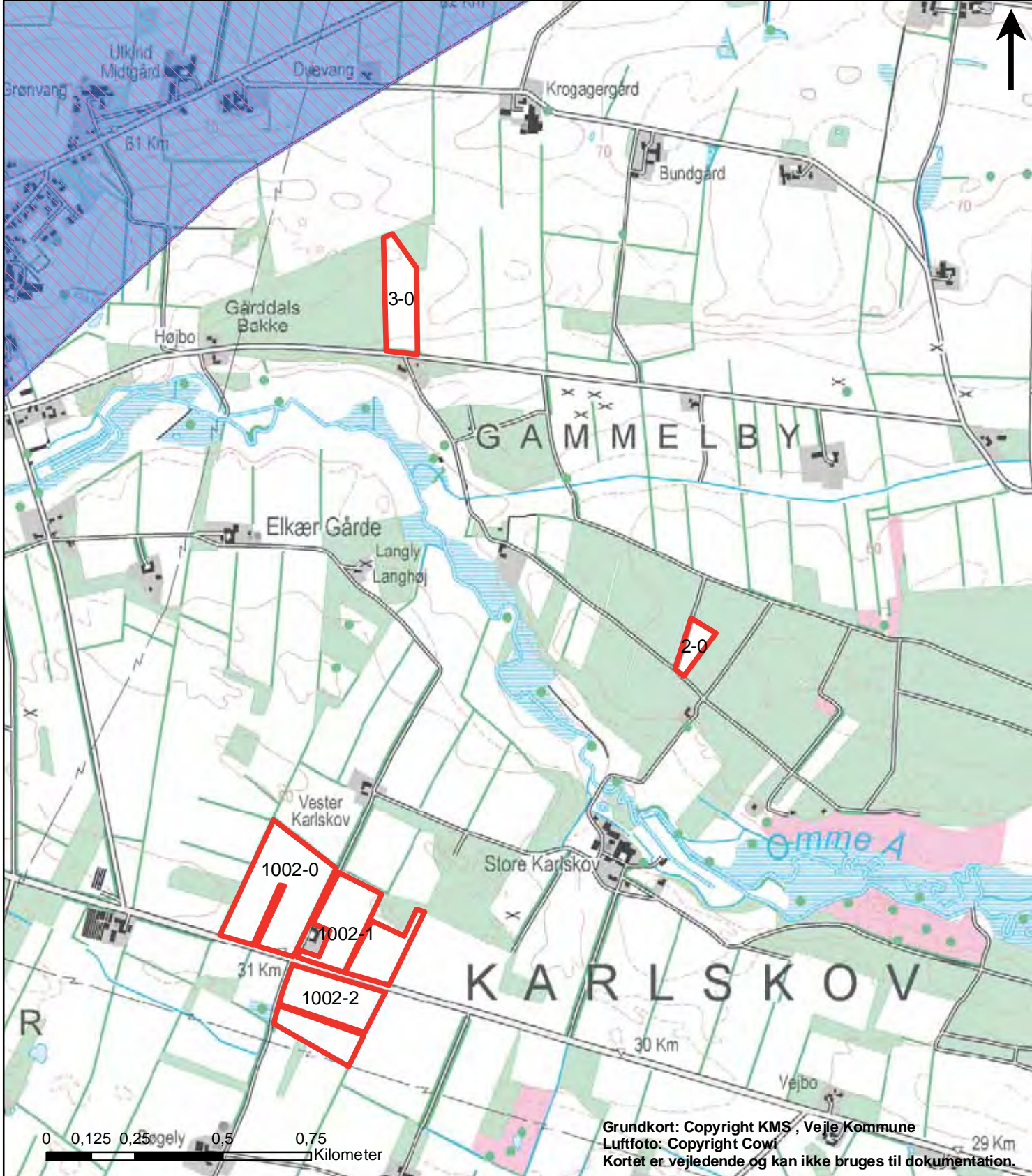
Signatur

- Udbringning
- Mulig Fosforklasse II
- Mulig Fosforklasse I eller III
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III

Bilag 7

Udbringningsarealer, mulig fosforklasse og/eller nitratklasse

Målforshold 1:15.000

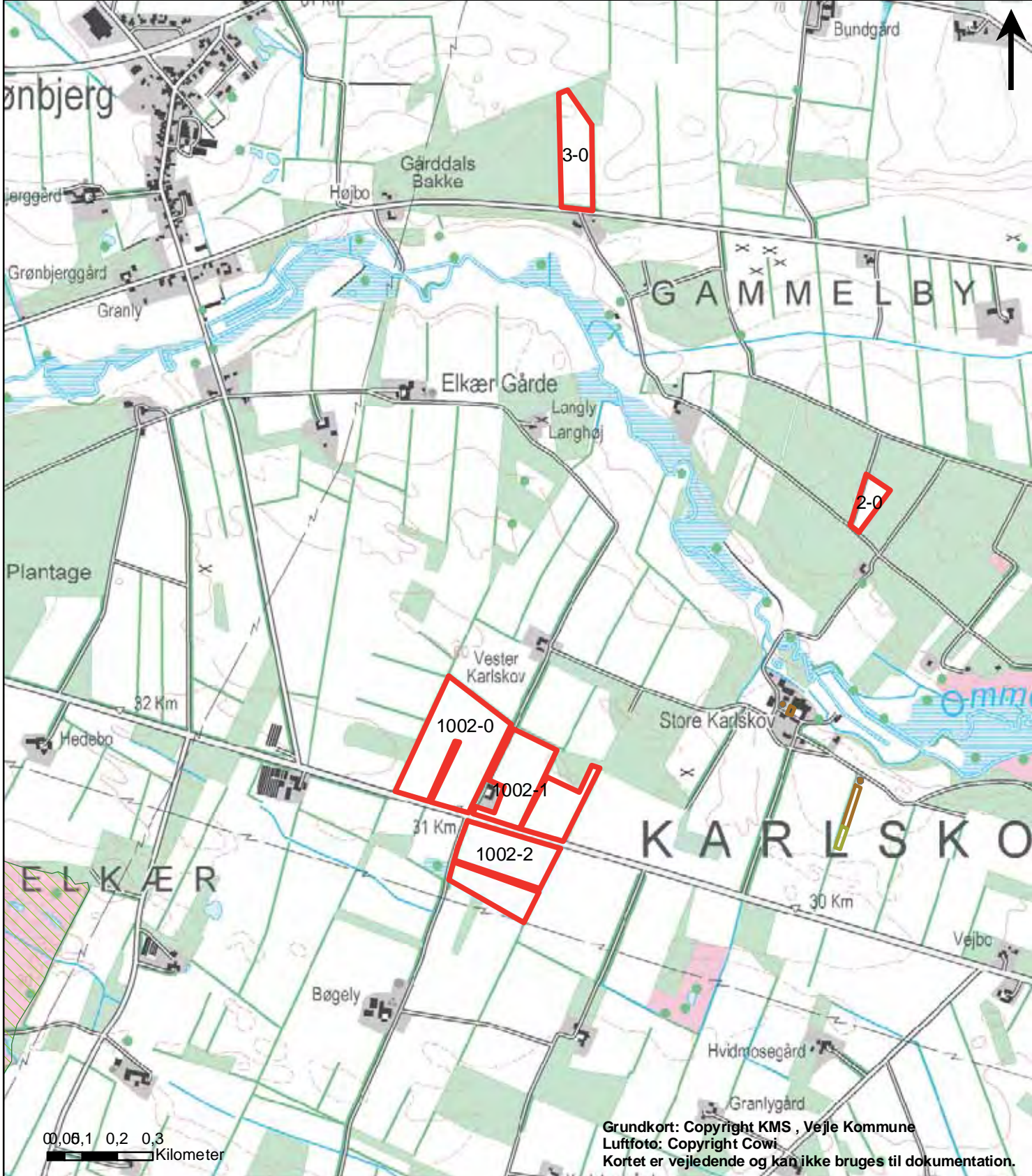

Signatur

- Udbringning
- Vandværksboringer
- Vandværksopland
- Særlige drikkevandsområder
- Nitratfølsomme indvindingsområder
- Indsatsområder mht. nitrat

Bilag 8

Udbringningsarealer - Vandværks indvindingsoplande m. boring, nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder for nitrat

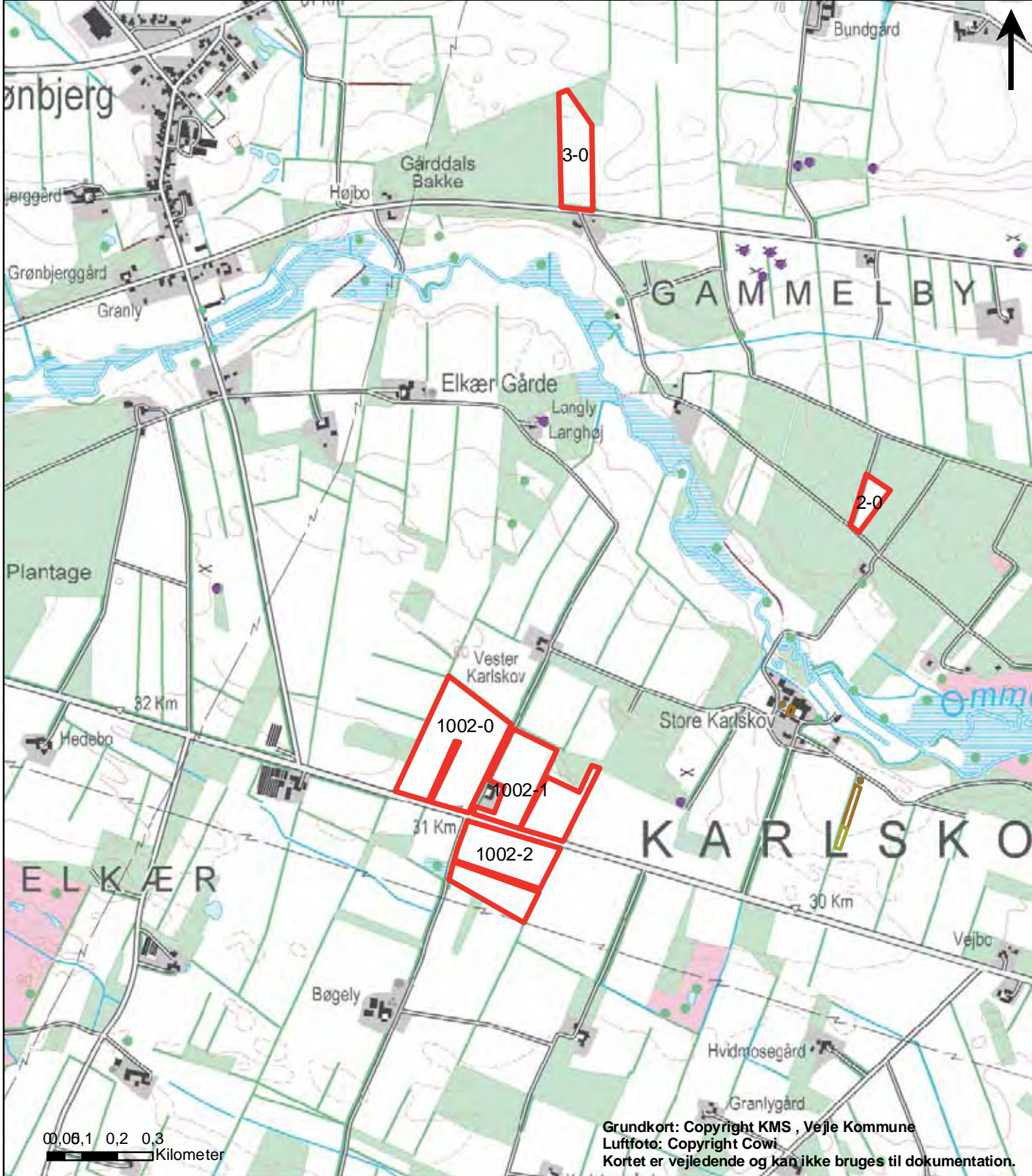
Signatur

- Udbringning
- Gyllebeholder
- Lejet gyllebeholder
- Eksisterende stald
- Ny stald
- Ramsar områder
- EF habitatområder
- EF fuglebeskyttelseområder

Bilag 9

**Udbringningsarealer og anlæg,
Natura 2000 områder**

Målförhold 1:15.000

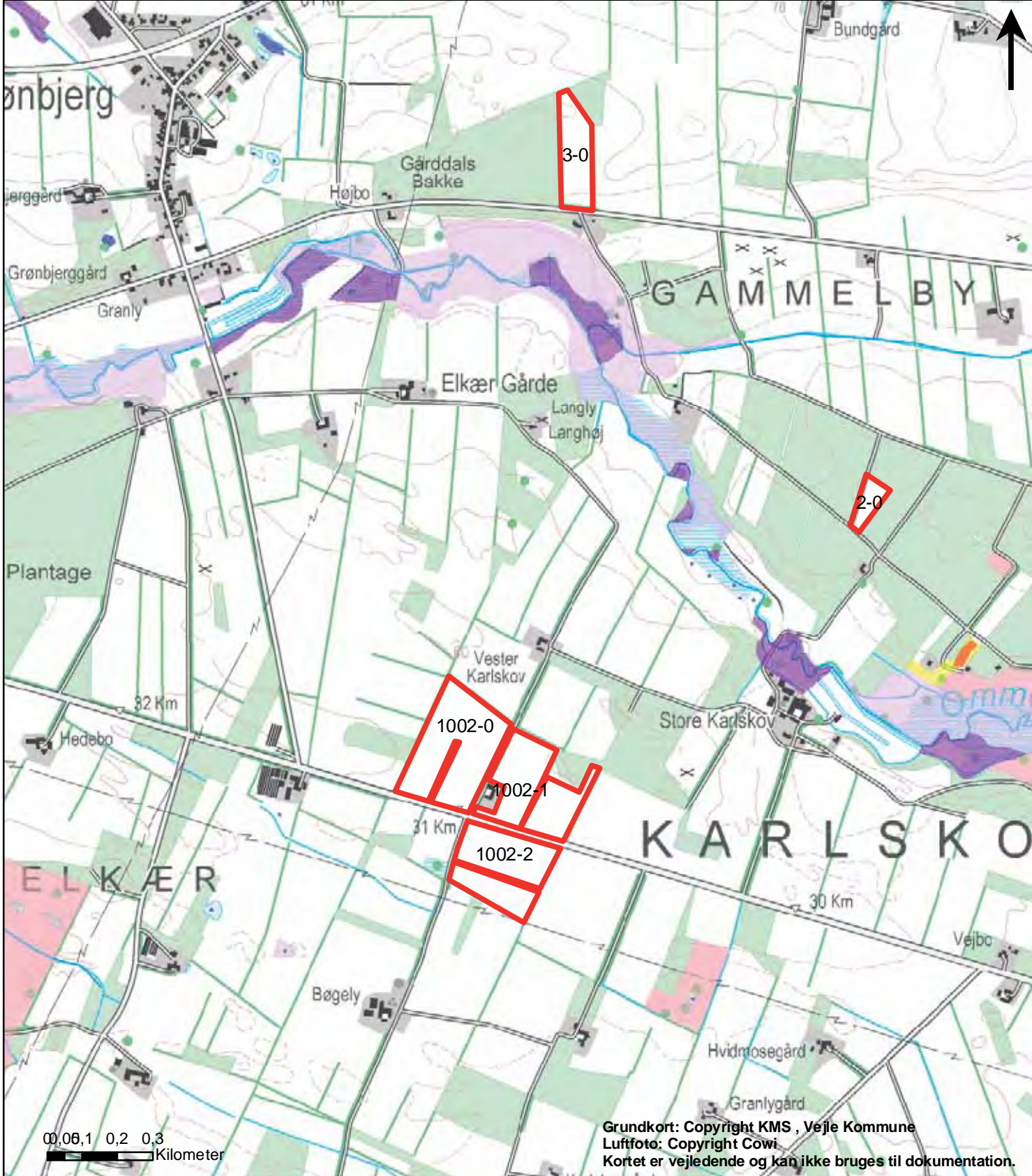
Signatur

- Udbringning
- Gyllebeholder
- Lejet gyllebeholder
- Eksisterende stald
- Ny stald
- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten og jorddiger

Bilag 10

Udbringningsarealer og anlæg, Fredede fortidsminder og områder samt beskyttede jord- og stendiger

Målforshold 1:15.000

Signatur

- Udbringning
- Egekrat
- Fattigkær
- Sjældne arter

NBL §3 Naturtyper

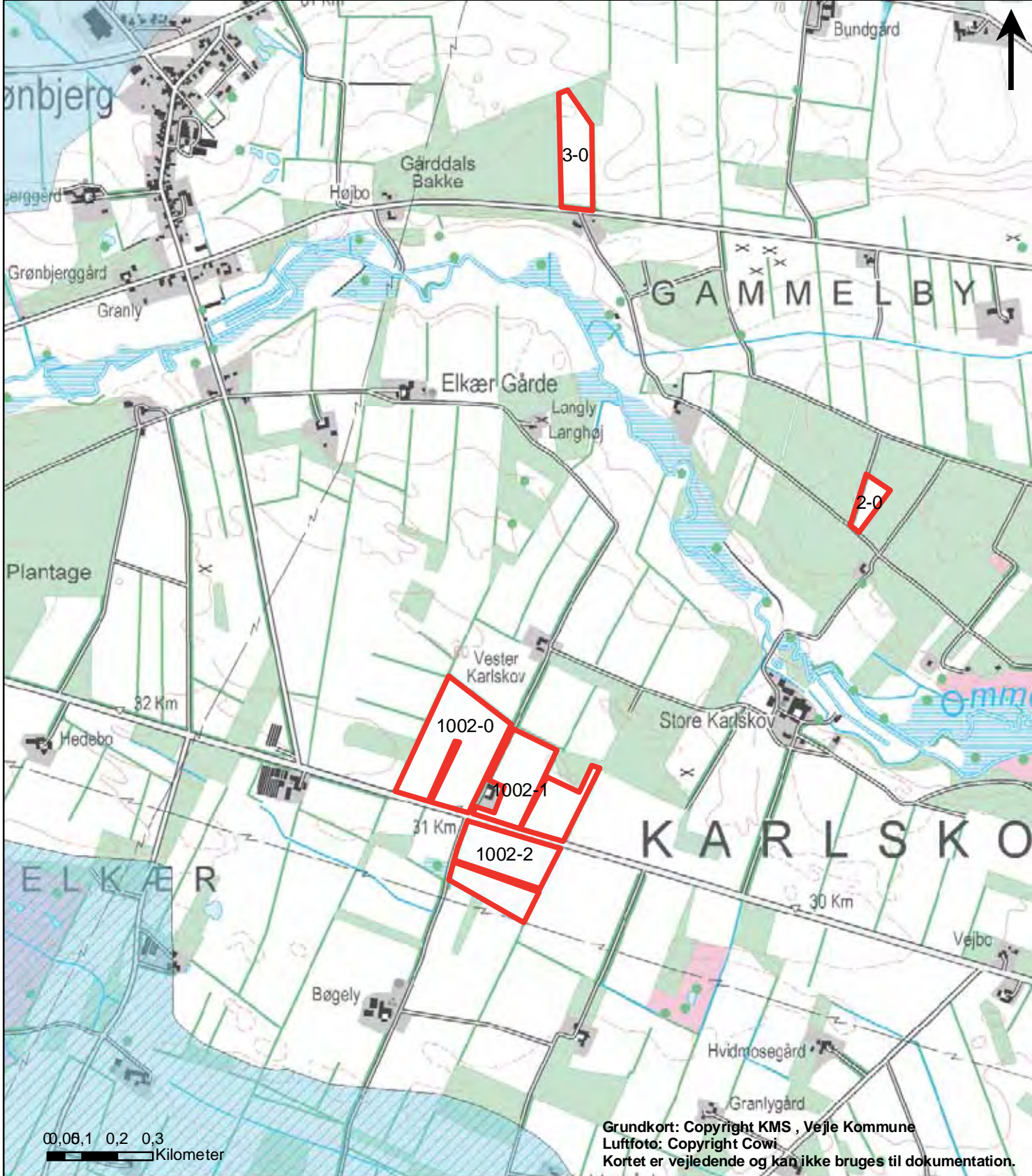
Beskyttede naturtyper

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Beskyttede vandløb

Bilag 11

Udbringningsarealer - Sjældne arter, § 3 beskyttet natur og anden natur

Målforshold 1:15.000

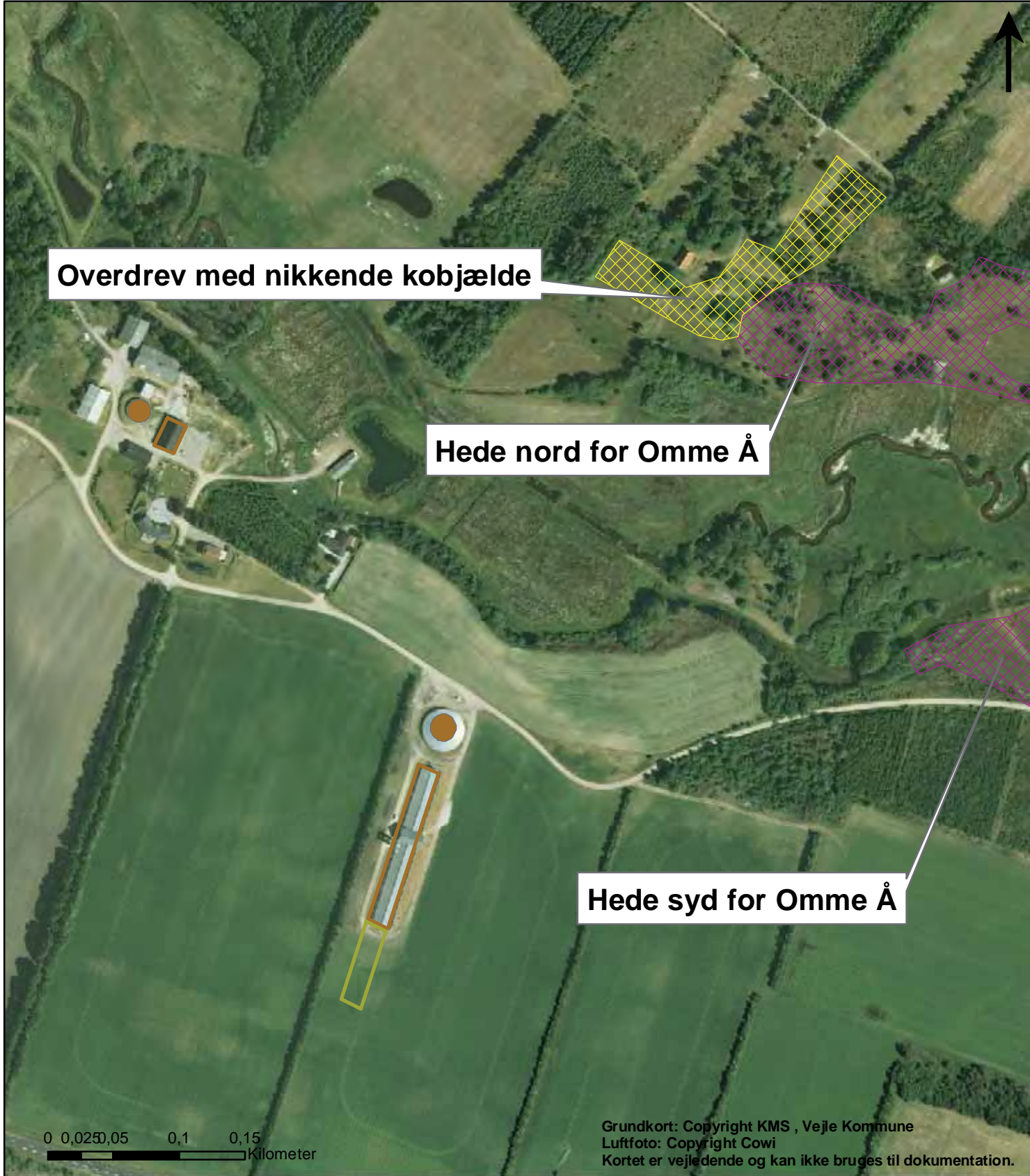
Signatur

- ▮ Udbringning
- B - Generel målsætning
- A - Skærpet målsætning
- ▮ Oplande til søer over 0,75 ha
- ▮ B - Generel målsætning
- ▮ A - Skærpet målsætning
- ▮ Primær-oplande til store A og B målsatte søer

Bilag 12

Udbringingsarealer - Søoplande

Målförhold 1:15.000

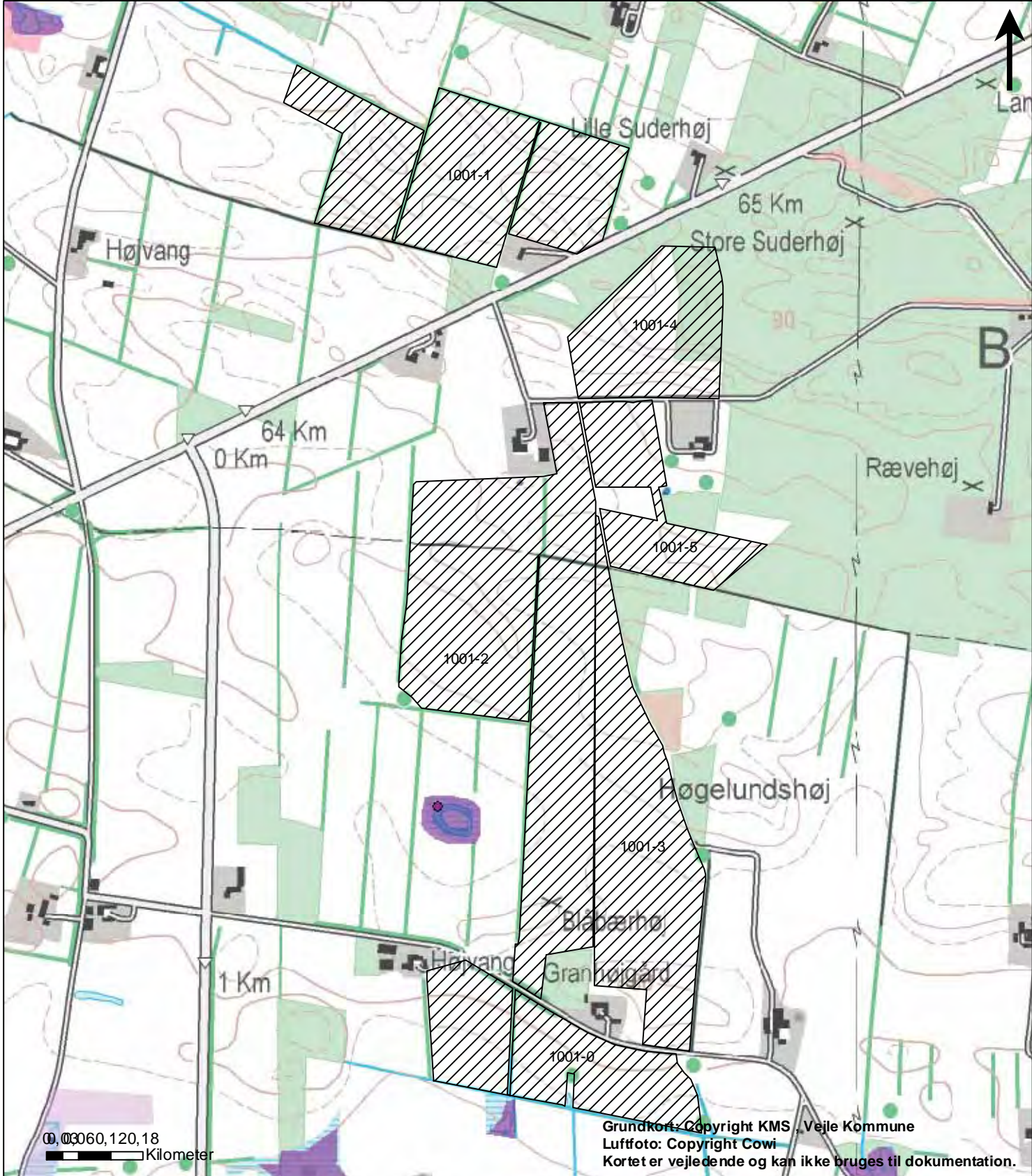
Signatur

- Overdrev som skal beskyttes som § 7
- Gyllebeholder
- Lejet gyllebeholder
- Eksisterende stald
- Ny stald
- Hede som skal beskyttes som § 7

Bilag 13

Staldanlæg - Natur

Målförhold 1:4.000

▨ Aftale - Hedebyvej 7, 7323 Give
 ● Fattigkær
 — Bekyttede vandløb
§3 Naturtyper
 Eng
 Hede
 Mose
 Overdrev
 Strandeng
 Sø

Bilag 14
Udbringningsarealer - Aftalearealer og natur
 Målforshold 1:9.974

Bilag 15.

Bedst tilgængelige teknologi (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT på Bredsten Landevej 152, skal ske i forhold til følgende aspekter:

1. Management/Godt landmandsskab
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ad 1: Management/Godt landmandsskab (kun §12)

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nød fremgangsmåde ved uheld. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Bedriften er leverandør til Danish Crown og efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandsskab. Dette betyder bla:

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.

- At tildeling af gødning til markerne sker ud fra planlægning af tildeling af kunst- og husdyrgødning på markniveau ud fra afgrødens behov på den enkelte mark.
- At der laves en årlig opgørelse over, at forbruget af kunst- og husdyrgødning ikke er større end normerne forskriver.
- At der arbejdes på at sikre en høj udnyttelse af næringsstofferne i husdyrproduktionen bla ved at udarbejde gødningsplaner og sikre, at næringsstoffer tilføres, så der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Ad 2: Fodringsstrategier (kun §12)

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov.

Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Grisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.
- Råprotein- og fosforindholdet i de anvendte foderblandinger ligger indenfor de normer som er beskrevet i BREF- dokumentets tabel 1 vedr. Vejledende niveauer for råprotein og fosfor i BAT- foder til fjerkræ og svin. (De konkrete normer vil afhænge af energiindholdet i foderet)
- Der er i forbindelse med fodring anvendt 1 g benzoesyre pr. FE i foderet til slagtesvinene, hvorved miljøbelastningen af husdyrgødningen reduceres. Afhængig af fremtidige priser på benzoesyre, kan det være aktuelt at erstatte benzoesyre med anden tiltag til reduktion af ammoniakfordampning. I såfald vil dokumentation forfindes på ejendommen.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt maks. 152,5 g total råprotein pr. FE i slagtesvine foderet, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra staldanlægget.

Ad 3: Staldsystemer

Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Slagtesvinestalden er med naturlig ventilation. Dette bevirker, at energiforbruget til ventilation og opvarmning er lavt.
- Der etableres delvis spaltegulv til slagtesvinene, hvilket i henhold til BREF-dokumentet betragtes som værende BAT.

Slagtesvin

- Slagtesvinestalden etableres med delvist spaltegulv (BAT- byggeblad 106.04-52), hvilket reducerer ammoniakfordampningen.
- Der bruges Staldren, hvilket er med til at styre grisenes gødeadfærd, så de skider i udearealet.
- Der hænges varmelamper op i stierne indenfor, hvilket også er med til at få grisene til at skide i udearealet.

Fravalg af staldteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet

Gyllekanal med linespil

- Der er ikke etableret kanaler med linespil i slagtesvinestalden pga. u hensigtsmæssige arbejdsforhold i forbindelse med reparation og vedligehold af anlægget.
- Der etableres ikke kanaler med linespil, pga træk, fordi skrabe kanaler ikke kan lukkes tæt mellem staldafsnittene.

Forsuring

- Forsuring har været med i overvejelserne som virkemiddel til at sænke ammoniakfordampningen, men er fravalgt, da størstedelen af gyllen afsættes til økologisk gylleaftale.

Gyllekøling

- Der etableres ikke gyllekøling, idet varmen fra kølesystemet på den pågældende bedrift ikke kan genanvendes.

Luftrensning

- Der etableres ikke luftrensning, idet stalden er med naturlig ventilation.

Ad 4: Forbrug af vand og energi (kun §12)

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Vandforbruget registreres:
 - Årligt i regnskabet
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlgt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Der etableres drikkenipler over krybberne i det nye staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og dette i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Der anvendes lavenergi-belysning i bedriften

Varme:

- Der anvendes et såkaldt "Robin Hood"- varmesystem, hvorved varme flyttes fra staldafsnit, hvor der er overskud af varme til staldafsnit hvor der varmebehov. Herved spares energi til opvarmning.

Ventilation:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Øvrige:

- Elforbruget registreres kvarttalsvis. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringanlægget er udstyret med føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.
- Den ene gylletank er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Ad 5: Opbevaring af husdyrgødning

For så vidt angår BAT ved opbevaring af kvæggylle omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Der er fast overdækning af gylletanken. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ad 6: Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Som hovedregel nedfældes gylle på sortjord og slangeudlægges i afgrøder. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniak emissionen fra det udbragte husdyrgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde randzoner til grøfter og vandløb, hvorved risikoen for tab af fosfor og nitrat mindskes.

Notat vedrørende temperaturens indflydelse på ammoniakfordampning fra gylle

Ammoniakfordampning fra stalde bidrager med en stigende andel af den samlede fordampning af kvælstof i forbindelse med håndtering og transport af husdyrgødning. Luftsiftet i åbne stalde og i forbindelse med befæstede og overdækkede udearealer afhænger af det luftsifte, der genereres af de ydre termiske forhold og dyrenes varmeproduktion. Der findes normalt ikke et samlet afkast i form af skorstene eller lignende.

Fordampningen afhænger af temperaturen

Åbne stalde og befæstede overdækkede udearealer er ofte karakteriseret som "staldrum" med store åbninger til det fri. Derved sænkes både staldtemperaturen og gødningstemperaturen en stor del af året.

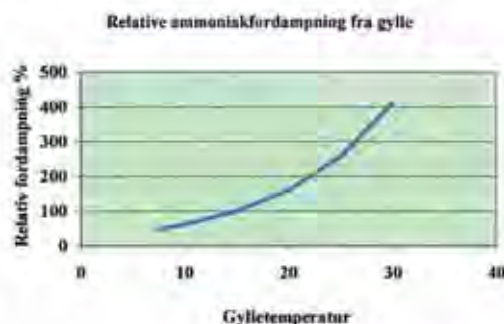
Der har i den forbindelse været gennemført en række laboratorieundersøgelser at temperaturens indflydelse på fordampningen. Resultatet af disse undersøgelser er vist i nedenstående diagram. Fordampningen er sat i relation til en referencetemperatur i gylleoverfladen på 15°C.

Fra undersøgelser i stalde i praksis har det vist sig, at gylle temperatur og lufttemperatur stort set følges ad. Det vil sige at årstidsvariationer i lufttemperaturen forventes at resultere i tilsvarende svingninger i gylletemperaturen. Baseret på resultater fra undersøgelser i åbne stalde med udelignende temperaturforhold hele året viser modelberegninger af ammoniakudslippet på årsbasis reduceres i størrelsesorden 20 – 25% i forhold til lukkede slagtesvinestald med gennemsnits rumtemperatur på 17°C.

I henhold til danske normtal for husdyrgødning er ammoniaktabet fra slagtesvinestalde med delvist spaltegulv beregnet til 12% af udskilt mængde totalkvælstof ab.dyr, svarende til 0.4-0.5 kg/prod. gris. Det vil sige at en forventet temperaturbaseret reduktion på 20-25% vil nedbringe udslippet til i størrelsesorden 0.3-0.4 kg.

Det bør dog også nævnes at der er i forbindelse med åbne stalde, befæstede udearealer og verandastalde stadig er mange ubesvarede problemstillinger. Det forventes således at vindforhold, gulvmaterialer og gødningsmanagement har stor indflydelse på det samlede ammoniakudslip. Der findes i øjeblikket ikke danske undersøgelser vedrørende befæstede udearealer eller verandastalde, der kan kvantificeret de nævnte forhold.

Forskningscenter Bygholm den 5. oktober 2001
Hans Benny Rom

Slettet: som hovedregel også

I denne Grøn Viden omtales en undersøgelse af, hvordan man kan indrette en sti med udeareal, der ved sin udformning stimulerer grisene til at afsætte gødningsgen i et veldefineret område af udearealet. Derved vil udearealets generelle hygiejnivea stige, arbejdsbehovet til rensning af stien reduceres, og risikoen for ammoniakfordampning nedsættes.

Desuden er der set på, hvilken betydning isolering af taget over indearealet har på temperaturen og dermed på den eventuelle indflydelse på gødeadfærden. Endelig er der foretaget registrering af produktiviteten.

Slagtesvins krav til stien

I en sti skal grisene uhindret kunne udføre flere forskellige aktiviteter som hvile, æde, drikke og gøde.

Den plads, der bruges til lejeareal, afhænger meget af temperaturen. Når det er koldt, ligger grisene tæt sammen, mens de i varmt vejr foretrækker at ligge spredt. Grise kan ikke svede, og de vil derfor have behov for andre afkølingsmuligheder i meget varmt vejr.

Ved fodringsstederne vil der være stor aktivitet og konkurrence. Derfor bør fodringen foregå på områder, hvor der er god plads, og hvor aktiviteten ikke generer de hvilende dyr. Ved drikkestederne vil der også være aktivitet, og der vil være vist vandspild, så det er mest hensigtsmæssigt at placere drikkestederne i gødeområdet.

Hvis grisene har mulighed for det, vil de afsætte gødning og urin så langt væk som muligt fra hvile- og ædeområderne, og helst på områder, hvor der er lyst, køligt og fugtigt, og hvor de kan se og lugte andre grise.

Afsætning af gødning og urin vil foregå, hvor kontakten til fremmede grise er størst. På den måde kan åbne skillevægge i gødeområdet være med til at dirigere svinenes gødeadfærd.

Stiernes indretning

Til brug for undersøgelsen blev der indrettet 4 stier med et inde- og et udeareal. Tidligere erfaringer fra stier med udeareal blev benyttet ved indretningen af stierne, sammen med viden om grises adfærd. De 4 stier er skitseret i figur 1.

Indearealet blev kun anvendt som hvileområde, og arealets størrelse kunne tilpasses dyrenes antal og størrelse ved hjælp af en flytbar skillevæg. Pladsen pr. gris ændredes fra 0,8 m² ved 30 kg til

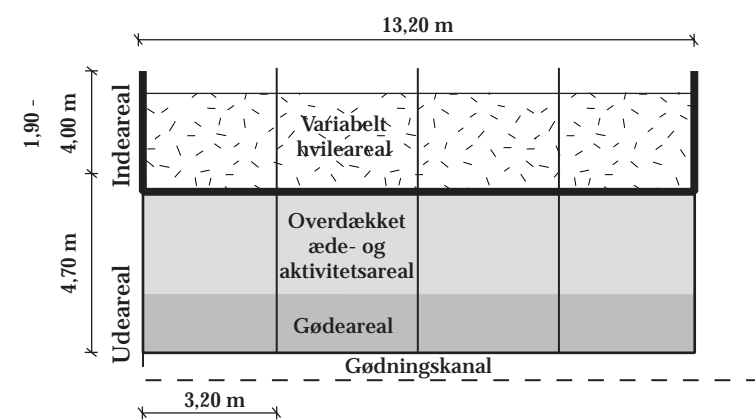
1,3 m² ved slagtevægt. Indearealerne var adskilt fra hinanden med skillevægge fra gulv til loft.

I 2 af stierne var loftet isoleret med 100 mm mineraluld, mens det var uisolert i de 2 øvrige stier. Der blev anvendt naturlig ventilation med faste ventilationsåbninger, dækket med plastnet.

Udearealet var indrettet med et overdækket æde- og aktivitetsområde og et åbent gødeområde. Overdækningen gav skygge og et tørt område, hvor grisene blev fodret. Skillevæggene var her tætte, og gulvet havde et fald på 7%.

I det åbne gødeområde var der opsat frostsikrede vandingskopper og monteret et overbrusningsanlæg til afkøling af grisene i varme perioder. Skillevæggene mellem stierne i gødeområdet var åbne. Gulvet havde et fald på 10% ud mod en gødningskanal, og overgangen mellem gødearealet og aktivitetsarealet var markeret med et trin på 5 cm.

Åbningen mellem ude- og indearealerne var lukket af 2

Figur 1. Stier med inde- og udeareal

gummiplader, som blev fastgjort til åbningens sider med klemplister, og overlappede hinanden på midten med 5 cm.

Dyrene

Svineri i lejearealerne ses hovedsagelig ved smågrise og i varme perioder for store slagtesvin. Derfor gennemførtes undersøgelsen i en vinterperiode med 3 hold grise med en vægt fra 20 til 50 kg, og i en sommerperiode med 3 hold slagtesvin med en vægt fra 60 til 100 kg. I hver sti blev der indsat grise fra samme kuld, hvorved antallet af grise pr. sti varierede fra 8 til 12. Såvel ung- som slagtesvin

blev fodret ad libitum med økologisk pillefoder fra foderautomater. Udearealerne blev rengjort to gange om ugen i de områder, hvor der var behov. I indearealet blev der gjort rent, når det var nødvendigt. Der blev tildelt rigeligt med halmstrøelse, især til ungsvinene, på grund af lave temperaturer om vinteren.

Registreringer

Der blev foretaget følgende registreringer:

- Grisenes gødeadfærd på inde- og udearealer
- Temperatur inde og ude
- Produktionsresultater

Udeareal med overbrusning, vanding og foderautomat

Resultater

Grisenes gødeadfærd

Ved bedømmelse af svineri blev indearealet opdelt i 4 delområder, som vist i figur 2, og udearealet blev delt op i et æde-aktivitetsområde, et overgangsareal mellem aktivitets- og gødeområdet og selve gødeområdet, ligeledes vist i figur 2.

For hvert hold grise blev de enkelte områder bedømt to gange hver uge efter følgende indeks for svineri:

- 0: tørt
- 1: fugtigt og ingen gødning
- 2: fugtigt og lidt gødning
- 3: fugtigt og megen gødning

Der er i figur 2 vist et fælles gennemsnitligt indeks for svineri for alle 4 stier, fordelt på ungsvin og slagtesvin samt de 4 områder i indearealet og de 3 områder på udearealet.

Som det ses af figuren, var området inden for indgangen altid rent, men i de øvrige områder gødede nogle af grisene, hovedsageligt i lejearealets hjørner. Der var ingen væsentlig forskel mellem ungsvin og slagtesvin med hensyn til forekomsten af svineri.

Kravet om overholdelse af de økologiske regler medførte, at indearealet var dobbelt så stort pr. svin som i en konventionel besætning. Det betød, at grisene langt fra kunne udfylde hele lejet, når de lå ned. Derved øgedes risikoen for, at de af og til anvendte en del af lejet som gødeområde.

På udearealet ses for både ung- og slagtesvin en tydelig opdeling af arealet med hensyn til, hvor gødningen blev afsat. På æde- og aktivitetsområdet viser indekset for svineri, at området i overvejende grad var tørt og ingen rengøring behøvede. På overgangsområdet mellem aktivitets- og gødeområdet var der vådt, og der kunne forekomme lidt gødning. Gødeområdet blev anvendt efter hensigten, idet der her både var vådt og megen gødning. Der var ingen forskel mellem ungsvin og slagtesvin med hensyn til, hvordan de benyttede arealet.

Temperatur i stierne indearealer

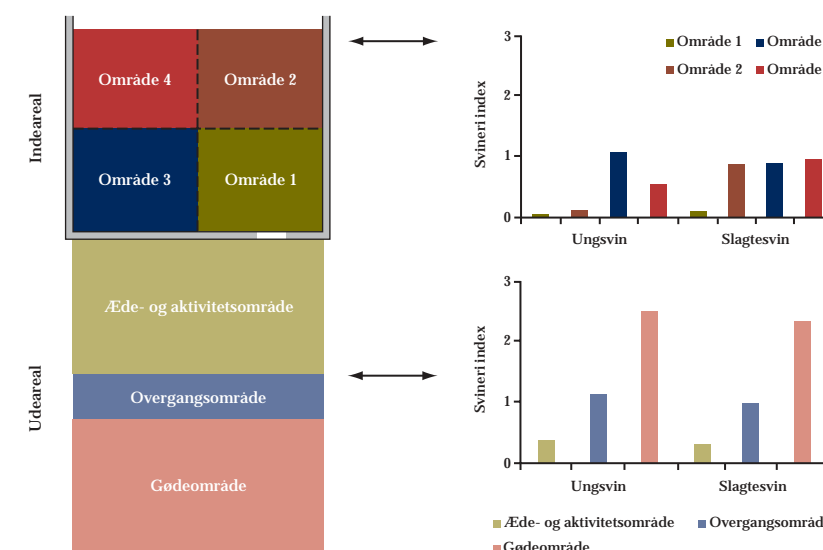
I figur 3 er vist temperaturforholdene i stierne indearealer ved vari-

erende udetemperatur, når taget er hhv. med eller uden isolering.

I vinterperioden, hvor der var ungsvin i stierne, varierede udetemperaturerne fra ca. -5 til ca. 8°C. Lufttemperaturen i indearealerne varierede i gennemsnit fra -2 til 9°C uden tagisolering og fra 4 til 11°C med tagisolering.

I sommerperioden, hvor der var slagtesvin i stierne, varierede udetemperaturerne fra ca. 8 til ca. 27°C. Det medførte, at lufttemperaturen i gennemsnit varierede fra 10 til 27°C i indearealer uden tagisolering og fra 12 til 25°C i indearealer med tagisolering.

For et typisk sommer- og vinterdøgn er i figur 4 mere detaljeret vist, hvilken betydning tagisoleringen havde på gennemsnitstemperaturen pr. time i indearealet.

Figur 2. Indeks for svineri på de forskellige områder i inde- og udeareal.

Om sommeren var lufttemperaturen i indearealer uden tagisolering 4-5°C lavere om natten og om dagen 3-4°C højere end i indearealer med isolering. Det skyldes varmeudstråling og varmeindstråling fra taget.

Om vinteren var temperaturen i indearealer uden tagisolering 5-6°C lavere om natten end i indearealer med isolering. Til forskel fra sommersituationen var temperaturen om dagen også lavest i indearealer uden tagisolering.

Forskellige temperaturer i indearealet som følge af isoleret eller uisolert tag medførte ingen forskel i indekset for svineri.

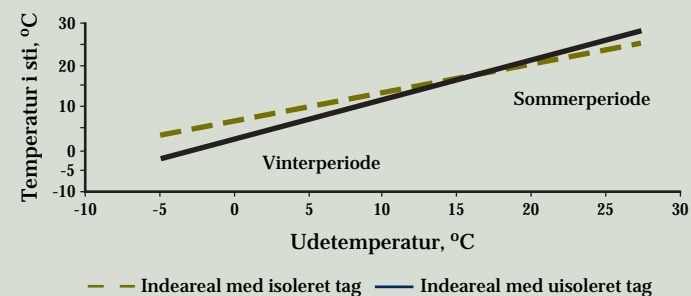
Produktion

I tabel 1 ses de gennemsnitlige produktionsresultater.

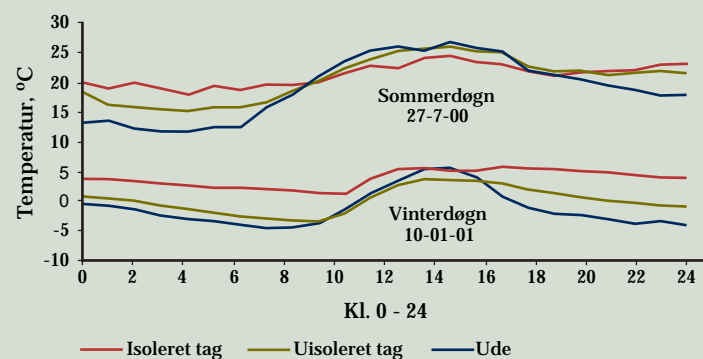
I tabellen ses normalt fra "Håndbog for svinehold 2001" for effektivitet for ungsvin i intervallet 20-50 kg og for slagtesvin i intervallet 50-105 kg.

Fra "Årsberetning 2000" fra Landsudvalget for Svin er desuden angivet den gennemsnitlige kødprocent samt bemærkninger for brysthindear i slagtesvineproduktionen fra de 25% bedste besætninger i E-kontrollen.

Både for ungsvin og for slagtesvin var den daglige tilvækst og foderforbruget pr. kg tilvækst tilfredsstillende i forsøgstierne, sammenlignet med normtallene. Ligeledes var sundheden blandt slagtesvinene, udtrykt ved forekomsten af brysthindear, tilfredsstillende sammenlignet med resultaterne fra de 25% bedste besætninger i E-kontrollen.

Figur 3. Temperatur i indearealer med og uden tagisolering under vinter- og sommerforhold

Figur 4. Eksempel på udetemperatur og temperatur i indearealet under vinter- og sommerforhold hhv. med og uden tagisolering

Grøn Viden indeholder resultater og erfaringer fra Danmarks JordbrugsForskning.

Grøn Viden udkommer i en mark-, en husdyr- og en havebrugsserie, der alle henvender sig til konsulenter og interesserede jordbrugere i videste betydning.

Abonnement kan tegnes hos Danmarks JordbrugsForskning Forskningscenter Foulum Postboks 50, 8830 Tjele Tlf. 89 99 16 15 / www.agrsci.dk

Prisen for 2001: Markbrugsserien kr. 210, husdyrbrugsserien kr. 150 og havebrugsserien kr. 125.

Adresseændringer meddeles særskilt for de tre serier til postvæsenet.

Redaktør: Anders Correll

Tryk: Rounborgs grafiske hus

ISSN 1397-985X

Den gennemsnitlige kødprocent for slagtesvinene fra forsøgstierne var lavere, end hvad der opnås i besætninger under E-kontrollen.

Det forholdsvis store halmforbrug til strøelse er en følge af, at grisene i en åben stald har behov for strøelse for at kunne opnå en passende temperatur i stien. Desuden medførte det forøgede lejeareal pr. gris et større strøelsesforbrug.

Konklusion

Ved at overdække halvdelen af udearealet og ved at anvende det

overdækkede område til foder- og aktivitetsområde samtidig med, at der i gødeområdet var overbrugning og vanding, kunne grisene stimuleres til at afsætte gødningen i gødeområdet. Dermed blev den ønskede funktion af udearealet opnået.

Nogle af grisene gødede i det indvendige lejeareal, sandsynligvis som følge af, at der blev anvendt et stort areal pr. gris.

Temperaturforskelle i indearealet som følge af isoleret eller uisolert tag havde ingen indflydelse på grisenes gødeadfærd i indearealet.

Temperaturmålingerne viste, at lufttemperaturen i stierne indearealer uden tagisolering kunne komme ned under 0°C om vinteren. Ved isolering af taget kunne indearealet holdes frostfrit. Uanset tagets isoleringsgrad var det nødvendigt med rigelig strøelse i lejearealet.

Sammenlignet med normalt for sundhed og produktion var resultaterne fra de undersøgte stier med udeareal tilfredsstillende, både for ungsvin og for slagtesvin.

Tabel 1. Produktionsresultater

	Ungsvin	Normal Ungsvin	Slagtesvin	Normal slagtesvin
Antal grise	114		112	
Gns. vægt ved indsættelse	kg 21,2	20	61,2	50
Gns. vægt ved afgang	kg 51,7	50	103,7	105
Daglig tilvækst	g 802	710	1089	860
Foder pr. kg. tilvækst	FES 2,2	2,20	2,9	3,15
Gns. kødprocent			59,0	60,1
Antal døde	% 1,7		1,6	
Brysthindear	%		0	12
Halmforbrug til strøelse	kg/dag/svin 0,6		0,5	

Grøn Viden

Husdyrbrug nr. 24 • November 2001

Funktion af stier med udeareal til ungsvin og slagtesvin

Finn Møller, Lene Andersen & Lena Jensen, Afdeling for Jordbrugsteknik

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Danmarks JordbrugsForskning